

**Llawlyfr
ar gyfer
Arolygwyr
Uwchraddedigion
Ymchwil**

2021

Llawlyfr ar gyfer Arolygwyr Uwchraddedigion Ymchwil

Gall arolygu myfyrwyr ymchwil fod ymhlith y tasgau sy'n rhoi'r boddhad mwyaf i'r ysgolhaig. Mae hyfforddi'r genhedlaeth nesaf o ymchwilwyr ymhlith ein cyfrifoldebau mwyaf cyffrous a phwysig. Ond mae arolygu myfyrwyr ymchwil hefyd yn cynnig ei heriau ei hun a nod y llawlyfr hwn yw arfogi staff academiaidd â'r modd i lywio drwy weithdrefnau gweinyddol, ymgysylltu â gofynion Sicrhau Ansawdd a hyrwyddo arferion gorau. Mae'n cynnwys gwybodaeth bwysig i arolygwyr a chynrychiolwyr adrannol ynglŷn â gweithdrefnau a'u cyfrifoldebau.

Bydd y llawlyfr hwn yn cael ei ddiwygio'n fwy trylwyr yn 2022 i ystyried y feddalwedd rheoli Ymchwil Uwchraddedig newydd sy'n cael ei gyflwyno ar hyn o bryd ac a fydd yn cyflwyno systemau ar-lein a llif gwaith newydd ar gyfer tasgau megis monitro, arholi ac estyniadau ar gyfer Ymchwil Uwchraddedig. Bydd hefyd yn cael ei gysylltu â'r hyfforddiant i arolygwyr a gyflwynir i alluogi achrediad o Gyngor y DU dros Addysg i Raddedigion.

**Mae'r ddogfen hon ar gael ar y we:
<http://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/docs-handbooks/>**

Noder:

Roedd y ddogfen hon yn gywir wrth iddi fynd i'r wasg. Fodd bynnag, bydd gweithdrefnau a rheoliadau'n cael eu diweddarau'n achlysurol. Os nad ydych yn siŵr, cysylltwch ag Ysgol y Graddedigion.

- defined.
1. Cynnwys
  2. GWYBODAETH DDEFNYDDIOL .....Error! Bookmark not defined.
    - 2.1 CYFLWYNIAD ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 2.2 YSGOL Y GRADDEDIGION ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 2.3 CYSYLLTIADAU DEFNYDDIOL ..... **Error! Bookmark not defined.**
  3. COFRESTRU AC YMSEFYDLU MYFYRWYR ..... Error! Bookmark not defined.
    - 3.1 COFRESTRU ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 3.2 YMSEFYDLU ..... **Error! Bookmark not defined.**
  4. AMGYLCHEDD A CHYFLEUSTERAU YMCHWIL Error! Bookmark not defined.
    - 4.1 SICRHAU AMGYLCHEDD YMCHWIL PRIODOL ... **Error! Bookmark not defined.**
    - 4.2 LLAWLYFRAU ADRANNOL * ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 4.3 CYFOETHOGI'R AMGYLCHEDD YMCHWIL ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 4.4 UNIONDEB A MOESEG YMCHWIL .... **Error! Bookmark not defined.**
    - 4.5 AWDURAETH ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 4.6 AMGYLCHEDD IECHYD A DIOGELWCH ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 4.7 ANABLEDDAU ..... **Error! Bookmark not defined.**
  5. AROLYGU .....Error! Bookmark not defined.
    - 5.1 Y TÎM AROLYGU ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.2 CYMMYSTERAU AROLYGWYR .. **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.3 CYFRIFOLDEBAU'R PRIF AROLYGWR ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.4 CYFRIFOLDEBAU'R AIL AROLYGWR **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.5 ABSENOLDEB AROLYGWR ACABSENOLDEB YMCHWIL ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.6 NEWID AROLYGWR ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.7 AROLYGWYR ALLANOL **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.8 Y LLWYTH AROLYGU ... **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.9 CYFRIFOLDEBAU'R MYFYRWYR YMCHWIL ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 5.10 MYFYRWYR RHYNGWLADOL GYDA FISAS MYFYRWYR (HAEN 4 YN FLAENOROL) ..... **Error! Bookmark not defined.**
  6. HYFFORDDI AROLYGWYR, AC ARWENIAD I ARHOLWYR .....Error! Bookmark not defined.
    - 6.1 HYFFORDDI AROLYGWYR ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 6.2 ARHOLI ..... **Error! Bookmark not defined.**
  7. MONITRO CYNNYDD AC ASESU'N FFURFIOL .. Error! Bookmark not defined.
    - 7.1 Y GOFYNION CYFFREDINOL WRTH FONITRO CYNNYDD ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 7.2 GOFYNION YR AROLYGWR ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 7.3 GOFYNION Y CYFADRANNAU ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 7.4 HYSBYSU'R MYFYRWYR O'R ARGYMHELLIAD YNGHYLCH CYNNYDD ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 7.5 ISAFSWM AC UCHAFSWM YMGEISYDDIAETHAU **Error! Bookmark not defined.**
    - 7.6 NEWIDIADAU MEWN YMGEISYDDIAETH ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 7.7 CYFLWYNO AC ARHOLI'R TRAETHAWD YMCHWIL ..... **Error! Bookmark not defined.**
    - 7.8 Y TRAETHAWD YMCHWIL ..... **Error! Bookmark not defined.**
  8. APELIADAU, CWYNIION AC YMDDYGIAD ACADEMAIDD ANNERBYNIOL ..... Error! Bookmark not defined.
    - 8.1 APELIADAU ... **Error! Bookmark not defined.**
    - 8.2 CWYNIION **Error! Bookmark not defined.**
    - 8.3 YMDDYGIAD ACADEMAIDD ANNERBYNIOL (Gw eler uchod hefyd).... **Error! Bookmark not defined.**
  9. MONITRO ANSAWDD A SAFONAU ..... Error! Bookmark not defined.
    - 9.1 STRWYTHURAU SICRHAU ANSAWDD .. **Error! Bookmark not defined.**
    - 9.2 Y GWETHGAREDDAU SICRHAU ANSAWDD PENODOL A GYFLAWNIR GAN Y PWYLLGOR GRADDAU YMCHWIL .... **Error! Bookmark not defined.**
  10. Atodiad 1..... Error! Bookmark not defined.
  11. Atodiad 2..... Error! Bookmark not defined.

2.0 GWYBODAETH DDEFNYDDIOL

2.1 CYFLWYNIAD

Dylid defnyddio'r llaw lyfrhwn ar y cyd â'r dogfennau isod i sicrhau dealltwriaeth gynhwysfawr o Faterion Ymchwil Uwchraddedig. Mae'r llaw lyfrau ar gael o Ysgol y Graddedigion a thrwy wefan y Brifysgol:

- Polisi a Gw eithdrefnau ar gyfer Derbyn Myfyrwyr Uwchraddedig
- <https://www.aber.ac.uk/en/academic-registry/handbook/pg-admissions/>
- Llaw lyfr y Rhaglen Ddatblygu i Fyfrwyr Ymchwil: <https://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/docs-handbooks/>
- Cod Ymarfer ar gyfer Uwchraddedigion Ymchwil: <https://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/forms-handbooks/>
- Rheolau a Rheoliadau <https://www.aber.ac.uk/cy/academic-registry/handbook/regulations/student-rules-regs/>

2.2 YSGOL Y GRADDEDIGION

Mae Ysgol y Graddedigion yn ymdrin â Datblygiad Ymchwil ilwyr, darparu adnoddau i fyfyrwyr uwchraddedig, a monitro cynnydd academaidd myfyrwyr. Mae ganddi hefyd rôl gydlynol wrth ddatblygu polisi sy'n ymwneud â materion uwchraddedig.

Cewch gyfeirio ymholiadau cyffredinol at Mrs Jan Davies, Gw einyddwraig y Swyddfa (ffôn: 01970 622219) neu e-bostiwch graduate.school@aber.ac.uk.

2.3 CYSYLLTIADAU DEFNYDDIOL

Y Gofrestrfa Academaidd sy'n ymdrin â phob ymholiad ynghylch cofrestrriad myfyrwr, cofnod academaidd, canlyniadau ac ardystiad. Ysgol y Graddedigion sy'n gyfrifol am broses arholi ac am ateb ymholiadau ynghylch rheoleiddio. Gellir cyfeirio ymholiadau cyffredinol at: 01970 622195/622274 neu e-bost pgstaff@aber.ac.uk.

Y Swyddfa Derbyn Uwchraddedigion sy'n ymdrin â myfyrwyr hyd at yr amser y byddant yn cofrestru ar gyfer eu graddau. Os bydd gennych gw estwn ynghylch darpar fyfyrwr, ffoniwch 01970 622921 neu e-bostiwch pg-admissions@aber.ac.uk.

Y Swyddfa Ffioedd sy'n ymdrin â chyfrifon ffioedd myfyrwyr. Dylai myfyrwyr sy'n dymuno talu ffioedd ac ati drwy gerdyn credyd neu drwy ddebyd uniongyrchol ffonio'r Swyddfa Ffioedd ar 01970 622041 neu e-bostio finance@aber.ac.uk. Mae'r staff Cyllid Ymchwil yn ymdrin â thaliadau i ddalw yr ysgoloriaethau a delir drwy'r brifysgol.

Mae'r Gwasanaethau Llyfrgell a TG (Gwasanaethau Gwybodaeth) yn darparu gwasanaethau llyfrgell, cyfrifiadurol a chyfryngau i fyfyrwyr ym Mhrifysgol Aberystwyth, ac yn sicrhau bod copiau print ac electronig o'r traethawd ymchwil terfynol ar gael drwy gatalog y llyfrgell a Phorth Ymchwil

Gall y **Gwasanaethau Cymorth i Fyfrwyr** gynghori ynghylch materion personol nad yw arolygwyr yn teimlo y gallant eu hateb o bosibl, a gallant roi gwybodaeth am gyfleusterau cymorth myfyrwyr y brifysgol a materion ariannol. Ffoniwch 01970 621761 neu e-bostiwch student-support@aber.ac.uk.

Gwasanaeth Hygyrchedd – i gael cyngor am faterion yn ymwneud â myfyrwyr anabl, trawsryweddol a'r rhai sy'n gadael gofal (accessibility@aber.ac.uk)

Gwasanaethau Cyngor, Gwybodaeth ac Arian – cyngor am faterion megis cyllid a chaledi (student-adviser@aber.ac.uk)

Gwasanaeth Lles y Myfyrwyr – Ymarferwyr lechyd Meddwl a Chw nselu i gefnogi lles myfyrwyr (studentwellbeing@aber.ac.uk)

Mae gan y **Gwasanaeth Gyrfaoedd** ymgynghorwyr sy'n gallu rhoi cyngor i ymchw ilwyr uwchraddedig drwy gydol eu hyfforddiant a'u gyrfa. Cewch y manylion ar eu gw efan: www.aber.ac.uk/careers/.

Cymorth Dysgu i Fyfrwyr

Mae cymorth ar gael i fyfyrwyr Rhyngwladol a myfyrwyr Cartref sy'n cael anawsterau iaith neu sydd eisieu cymorth i wella eu sgiliau ysgrifennu.

Gallwch gysylltu â'r **Swyddfa Llety** drwy ffonio 01970 622772/2773/1952 neu fynd i'r wefan: www.aber.ac.uk/cy/accommodation/.

Pennaeth Ysgol y Graddedigion sy'n cadeirio **Pwyllgor Monitro Myfyrwyr Ymchwil Ysgol y Graddedigion**. Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod deirgw aith bob sesiwn i ystyried cynnydd y myfyrwyr a materion sy'n effeithio ar fyfyrwyr ymchwil.

Pennaeth Ysgol y Graddedigion sy'n cadeirio'r **Pwyllgor Graddau Ymchwil**. Y Pwyllgor sy'n gyfrifol am oruchwylio ymgeisyddiaethau am raddau ymchwil o'r cofrestru hyd yr arholi ac mae'n rhoi cyngor ynghylch materion sy'n ymwneud â myfyrwyr ymchwil uwchraddedig. Bydd yn cyfarfod deirgw aith y flwyddyn ac ef sy'n gyfrifol am ansawdd a safonau rhaglenni'r graddau ymchwil.

3.0 COFRESTRU AC YMSEFYDLU MYFYRWYR

3.1 COFRESTRU

Mae angen i fyfyrwyr gofrestru ar ddechrau eu hastudiaethau ac yna bob mis Medi yn ystod eu cyfnod cofrestrriad. Caiff gwybodaeth am gofrestru a'r ymsefydlu ei hanfon ymlaen llaw at bob myfyrwr newydd. Caiff y myfyrwyr sy'n dychwelyd wybod drwy

e-bost a thrwy we-dudalennau'r Gofrestrfa Academaidd am y drefn ailgofrestru. Mae ailgofrestru'n amodol ar gynnydd boddhaol. Ar ôl i fyfyrwyr gofrestru'n ffurfiol, bydd y Brifysgol yn caniatáu iddynt ddefnyddio'i hadnoddau. Darperir tystysgrifau cofrestruos gofynnir i'r Gofrestrfa Academaidd amdanynt. I gael gw ybodaeth lawn, trowch at **God Ym arfer i Uwchraddedigion Ymchwil** y Brifysgol: www.aber.ac.uk/cy/grad-school/docs-handbooks/.

Os nad yw myfyrwyr wedi cofrestru, cyfeirwch hwy i'r Gofrestrfa Academaidd.

3.2 YMSEFYDLU

Ymsefydlu yn y Brifysgol

Ar ddechrau pob blwyddyn academaidd, bydd Ysgol y Gradddedigion yn trefnu rhaglen o gofrestru ac ymsefydlu i fyfyrwyr ymchwil amser llawn newydd ac mae'n orfodol i fyfyrwyr newydd. Mae'r cyfnod ymsefydlu hefyd yn cynnwys gw eithdai cychwynnol sy'n orfodol i'r holl fyfyrwyr ymchwil. Anfonir manylion y rhaglen at y myfyrwyr newydd cyn iddynt ddod i Aberystwyth. Bydd manylion y rhaglen ar y wefan, a'r rhaglen ddiweddaraf (sef rhaglen y llynedd, yn ôl pob tebyg) i'w gweld yn: <https://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/current-students/induction/>.

Bydd sawl adran a chyfadran hefyd yn cynnig eu rhaglen ymsefydlu eu hunain ac yn darparu'r manylion amdanynt ymlaen llaw hefyd. Os digwydd hynny, dylai myfyrwyr ddilyn cwrs ymsefydlu'r Brifysgol a chwrs ymsefydlu eu hadran/cyfadran. Gwneir trefniadau ymsefydlu eraill ym mis Mawrth ar gyfer myfyrwyr sy'n cofrestru ar ddechrau semester dau.

Ymsefydlu yn y Gyfadran a'r Adran

Yn ystod y cyfnod ymsefydlu, bydd Cyfadranau a/neu adrannau'n darparu gw ybodaeth ychwanegol am ymchwil uwchraddedig yn y maes perthnasol, enwau a manylion cyswllt yr arolygwyr, a gw ybodaeth am y ffordd y mae'r trefniadau arolygu yn gw eithio. Byddant hefyd yn darparu manylion am gyfleoedd i gw rdd â myfyrwyr ymchwil eraill a staff ar lefel adrannol a thu hwnt, ac i ddatblygu cymhwysedd ysgoheigaidd a'r gallu i feddwl yn annibynnol.

Dylai'r myfyrwr a'r arolygr gyfarfod yn ystod y cyfnod ymsefydlu, a chytuno ar eu cynlluniau ar gyfer y rhaglen, gan gynnwys:

- Y canlyniadau y dymunir eu sicrhau, ac amcanion yr ymchwil, gan roi ystyriaeth i ofynion y nodwr, lle bo'n briodol;
- Hyfforddiant ac anghenion addysgiadol cyffredinol y myfyrwr yn unol â gofynion y **Fframwaith Datblygu Ymchwilwyr** [gweler Atodiad 1];
- Sut y bydd y myfyrwr yn cyfleu ei gynnydd/ei chynnydd i'r arolygr/arolygwyr, a sut y byddant yn trefnu cyfarfod yn rheolaidd;
- Monitro cynnydd o ran yr agweddau ar y rhaglen sy'n ymwneud ag ymchwil a hyfforddiant.

4.0 AMGYLCHEDD A CHYFLEUSTERAU YMCHWIL

4.1 SICRHAU AMGYLCHEDD YMCHWIL PRIODOL

Diwylliant Ymchwil

Mae ymchwil uwchraddedig yn rhan annatod o ddiwylliant a gw eithgaredd ymchwil y Brifysgol a chaiff ei gw neud mewn amgylchedd academaidd sy'n meithrin ac yn cefnogi lefel uchel o ysgolheictod creadigol ac annibynnol. Dyma rai o ddangosyddion ymchwil o safon uchel: llwyddiant amlwg ym maes ymchwil ymhlith y staff (o ran cynnyrch eu hymchwil), digon o staff wrthi'n ymchwilio'n eithgar, gan gynnwys ymchwilwr ôl-ddoethurol a myfyrwr ymchwil, a'r gallu i ddenu cyllid o'r tu allan.

Mae'r Ysgol i Radddedigion yn ganolog i ddiwylliant ymchwil yr uwchradddedigion yn y Brifysgol. Ceir rhagor o fanylion ar www.aber.ac.uk/cy/grad-school/, ac yn y Strategaeth Uwchraddedig. Diben allweddol yr ysgol i Radddedigion yw meithrin synnwyr o gymuned ac i gyflwyno'r myfyrwyr i ymchwil amlddisgyblaethol.

Ymhlith cydrannau eraill amgylchedd sy'n cefnogi ymchwil uwchraddedig mae:

- Darparu arolygwyr sydd â'r sgiliau a'r w ybodaeth angenrheidiol i hwyluso cwblhau rhaglenni ymchwil y myfyrwyr yn llwyddiannus o fewn y cyfnodau cwblhau;
- Hyfforddiant sgiliau ymchwil priodol a datblygiad personol parhaus [gweler y **Fframwaith Datblygu Ymchwilwyr** yn Atodiad 1];
- Canllawiau ynghylch moeseg ymchwil a chamymddygiad ymchwilio, eiddo deallusol a llên-ladrad, a materion iechyd a diogelwch;
- Defnyddio adnoddau lles a chefnogaeth briodol;
- Cyfleoedd i fyfyrwyr gyfnewid syniadau ag ymchwilwyr eraill, a datblygu rhwydweithiau cymorth â'u cydweithwyr;
- Cyfleoedd i sefydlu mentrau sy'n cael eu rhedeg gan uwchradddedigion (e.e. seminarau, cynadleddau a chyfnodolion);
- Cyfle i'r myfyrwyr gael eu cynrychioli'n effeithiol, a rhoi sylw i sylwadau'r myfyrwyr, gan gynnwys eu cwynion;

- Digon o fecanweithiau gw eithredu a monitro i sicrhau bod prosiectau a w neir ar y cyd â sefydliad neu gorff arall yn cynnal safonau'r naill a'r llall.

I ddarparu a meithrin amgylchedd digonol a phriodol ar gyfer gw neud ymchwil uwchraddedig, bydd angen i'r adrannau, mewn rhai meysydd astudio, ystyried cydweithio â disgyblaethau cydnaws neu drwy gyfrwng trefniadau ar y cyd â sefydliadau neu gyrff eraill.

Cyfleusterau

Wrth dderbyn myfyriwr ymchwil, mae'r Brifysgol a'r Adran dan sylw yn eu hymrwymu'u hunain i ddarparu'r cyfleusterau sy'n angenrheidiol ar gyfer cwblhau'r prosiect ymchwil y cyturwyd arno. Bydd natur ac ystod y cyfleusterau cymorth yn amrywio yn ôl maes yr ymchwil a'r prosiect ymchwil ei hun. Os yw'n bolisi codi ffi ar fyfyrwyr am ddefnyddio unrhyw gyfleusterau, neu gyfyngu mewn unrhyw fodd ar eu defnyddio, caiff hynny ei nodi'n glir ar ddechrau'r ymchwil. Fel yr amlinellir yn y **Cod Ymarfer i Uwchraddigion Ymchwil**, bydd y cyfleusterau cymorth a fydd ar gael yn cynnwys, yn dibynnu ar ofnyon y prosiect a'r adnoddau sydd ar gael:

- (a) Lle priodol i w eithio, o fewn amgylchedd gw aith uniongyrchol y myfyriwr, os yw'n bosibl;
- (b) Mae'r Gwasanaethau Gwybodaeth yn darparu ardaloedd astudio i oddeutu 1100 o fyfyrwyr o fewn dw y llyfrgell, ac mae un ohonynt ar agor 24 awr y dydd yn ystod y tymor. Ynghyd â'r gwasanaeth benthycu llyfrau printiedig traddodiadol, mae dros 40,000 o deitlau e-gyfnodolion, 100,000 o e-lyfrau a dw sinau o gronfeydd data ar gael ar y campws ac oddi arno. Mae'r gwasanaethau ychwanegol yn cynnwys Mwy o Lyfrau (stoc a ddewiswyd gan y myfyriwr) a Chyflenwi Dogfennau (benthyciadau rhwng llyfrgelloedd). Mae Llyfrgell Genedlaethol Cymru (llyfrgell hawlfraint Cymru) gerllaw a gellir ei defnyddio gan fyfyrwyr a staff y Brifysgol at ddibenion cyfeirio.
- (c) Darperir dros 500 o gyfrifiaduron bwrdd gw aith ar y campws ac amrywiaeth o feddalwedd cymwysyddau. Mae gan y rhwydwaith diwifr (eduroam) signal eang ledled y campws gan gynnwys yn yr ystafelloedd dysgu, y llyfrgelloedd a rhai ardaloedd yn yr awr agored. Mae gan yr holl staff a myfyriwr gyfrif e-bost drwy Office 365, gwasanaeth cwmwl sy'n cynnwys storfa o 50GB ar gyfer negeseuon e-bost a ffeiliau. Mae adnoddau argraffu, llungopïo a sganio hunanw asanaeth ar gael mewn nifer o leoliadau ar y campws.
- (ch) Os yw'n berthnasol i'r prosiect ymchwil, mynediad i gyfleusterau labordy, nwyddau labordy, offer gyddonol a gwasanaethau ffotograffig, ayb;
- (d) Cyfleusterau llun-gopïo a phostio priodol ac,
- (dd) Os yw'n uniongyrchol berthnasol i'r prosiect ymchwil, mynediad priodol i rwydwaithiau ffôn mew nol ac allanol;
- (e) Cymorth ariannol i fynd i gynadleddau a digwyddiadau cyffelyb;
- (f) Hyfforddiant ymchwil a sgiliau priodol.

Myfyrwyr Ymchwil Rhan-amser

Bydd adrannau ac arolygwyr yn sicrhau y caiff myfyrwyr ymchwil rhan-amser eu goruchwyllo'n effeithiol, ac yn cymryd i ystyriaeth y problemau a'r amgylchiadau arbennig a all godi o w neud ymchwil yn rhan-amser, yn arbennig os yw'r myfyrwyr yn astudio o bell. Rhaid, yn arbennig, i arolygwyr gadw mewn cysylltiad rheolaidd â myfyrwyr ymchwil rhan-amser sydd heb fod yn byw yn Aberystwyth. Bydd y Gwasanaethau Gwybodaeth yn cynghori myfyrwyr ynghylch defnyddio cyfrifiaduron a chyfleusterau llyfrgell o bell yn ogystal â phan fyddant yn Aberystwyth.

Cyfnod Ysgrifennu

Y cyfnod ysgrifennu yw'r enw a roddir yn gyffredinol ar y cyfnod rhwng diwedd cyfnod y cofrestrriad a'r dyddiad hw yraf ar gyfer cyflwyno. Bydd myfyrwyr na fydd wedi cwblhau eu traethawd erbyn diwedd cyfnod arferol cofrestru yn dal i gael arolygiaeth ac yn cael mynediad rhad ac am ddim i adnoddau llyfrgell a TG y Brifysgol.

Bydd myfyrwyr amser-llawn, trwy wneud cais, yn cael eu heithrio rhag talu Treth y Cyngor yn y flwyddyn 'ysgrifennu'. Gall myfyrwyr MPhil hefyd gael eu heithrio am chwemi ar ôl diwedd eu cofrestrriad. Ni all myfyrwyr yn y cyfnod ysgrifennu wneud cais i dynnu'n ôl dros dro.

4.2 LLAWLYFRAU ADRANNOL *

(* Gall rhai myfyrwyr wneud hyn ar lefel

Cyfadran) Rhaid i'r adran sicrhau bod yr amrywiaeth angenrheidiol o gyfleusterau, arfau dysgu ac addysgu, ac offer ymchwil ar gael cyn iddi ystyried derbyn myfyrwyr i w eithio mewn meysydd astudio penodol. Mewn rhai achosion, caiff y cyfleusterau hyn, gan gynnwys lle mewn swyddfa neu lle i w eithio, eu diffinio, eu mynnu neu eu hargymell gan y cyngor ymchwil perthnasol neu'r corff sy'n nodd. Dylai'r adrannau sicrhau bod y myfyrwyr yn cael gw ybod sut i gael gafael ar y cyllid cymorth ymchwil neu hyfforddiant y mae ganddynt hawliddo neu y gallant wneud cais amdano.

Rhaid i'r adrannau sicrhau bod y myfyrwyr yn cael gw ybod am y polisi a'r arferion o ran arolygu. Fel rheol, fe w'nânt hynny drwy gyhoeddi **llawlyfr ymchwil yr adran** ar bapur neu ar y we. Dylai'r llawlyfr restru'r cyfleusterau, yr adnoddau cyffredinol a'r offer arbenigol sydd ar gael, gan gynnwys:

- Yr amgylchedd a'r cyfleusterau ymchwil (gan gynnwys cyfleoedd i w ella sgiliau ymchwil, e.e. seminarau ymchwil yr adran a gw eithdai hyfforddiant doethurol): gweler 3.1.2 uchod

- Cw rs ymsefydlu yr adran
- Adolygiadau a monitro, gan gynnw ys y meini prawf ar gyfer cwblhau'r cyfnod prawf ac, os yw'n berthnasol, uwchraddio o MPhil i PhD, a'r meini prawf ar gyfer symud ymlaen
- Cadw cofnodion
- Adborth a chynrychiolaeth y myfyrwyr
- Cyfleoedd i addysgu, a chynlluniau hyfforddi a chynlluniau mentora
- Eiddo deallusol
- Moeseg ac arferion da ym myd ymchwil
- Iechyd a diogelwch
- Canllawiau ar sut mae priodoli awduraeth yn gywir ar gyfer papurau y mae'r myfyriwr a'r arolygwyr wedi cyfrannu atynt
- Lles
- Y llwybrau y dylai'r myfyriwr eu dilyn os bydd anawsterau arolygu.

4.3 CYFOETHOGI'R AMGYLCHEDD YMCHWIL

Mae'n hanfodol i fyfyrwyr uwchraddedig fod yn gwbl ymw ybodol o ddiddordebau ymchwil cyfredol aelodau'r adran, a'r amryw iaeth o w eithgarwch y maent yn ymgymryd ag ef. Dylai'r adran hysbysebu, yn fewnol ac yn allanol, ei ddiddordebau a'i chynnyrch ymchwil. Dylai'r adrannau wneud eu gorau glas i gynnwys myfyrwyr uwchraddedig yn eu hymchwil. Dylent hefyd annog myfyrwyr i ymaelodi â'r cymdeithasau academaidd perthnasol, mynd i seminarau ymchwil yr adran a'r brifysgol neu i golocw ia a chynadledau pwnc allanol, a chyflwyno papurau ynddynt.

4.4 UNIONDEB MOESeg A YMCHWIL

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo i sicrhau bod pob gw eithgaredd ymchwil gan staff neu fyfyrwyr israddedig neu uwchraddedig yn glynu wrth y canllawiau sydd wedi'u cyhoeddi ar arfer da ac wrth fethodolegau sy'n briodol ac yn foesebol gadarn. Mae datblygu ymw ybyddiaeth o'r materion hyn hefyd yn elfen bwysig wrth hyfforddi'r genhedlaeth nesaf o ymchwilwyr. Mae'r 'Canllawiau ar Arferion Da ym myd Ymchwil' i'w gweld yn: www.aber.ac.uk/ethics a chyfrifoldeb yr arolygwyr yw ymgyswrtu â'r materion a gaiff sylw yn y ddogfen honno. Dylent nodi bod y Brifysgol yn rhoi cryn bwys ar gynyddu ymw ybyddiaeth ymchwilwyr ifanc o'r angen i ddatblygu methodolegau cadarn wrth wneud eu hymchwil ac i feithrin dealltwriaeth o arferion da. O ganlyniad, mae gofyn i bob adran asesu goblygiadau moesebol prosiectau ymchwil ei myfyrwyr ar ddechrau'r rhaglen astudio, a'u hadolygu'n rheolaidd fel rhan o'r trefniadau monitro. [Mae'n rheidrw ydd ar fyfyrwyr i gwblhau asesiad moesebol ar-lein o leiaf.](#)

O ystyried y bydd traethodau ymchwil ar gael ar-lein ac yn y llyfrgell, dylai arolygwyr fod yn arbennig o ymw ybodol o gynrychiolaeth data'r rhaisyn cael eu cyfweld mewn traethodau ymchwil. Dylai methodolegau, dogfennau a phrosesau anhysbysu'r rhaisyn cael eu cyfweld fod yn ddigon clir i'r darllenwyr wybod bod yr unigolyn a gyfwelir yn fodlon cael eu hadnabod neu'u hadnabod yn rhannol (lle gw aith neu enw defnyddiwr ar-lein, er enghraifft) neu ei bod hi'n gwbl amhosibl hadnabod y sawl sy'n cael eu cyfweld fel y nodwyd mewn ffurflenni caniatâd sampl.

Noder fod ymchwil sy'n defnyddio anifeiliaid yn dilyn llwybr cymeradwyo moesebol gwahanol.

Mae'r ffurflen asesu moesebol ar-lein yn galluogi adrannau i asesu goblygiadau moesebol prosiectau ymchwil. Mae hynny'n galluogi adrannau i ystyried a all yr adran gymeradwyo'r gwaith neu a ddylid gwneud cais i Banel Moesebol Ymchwil y Brifysgol.

Bydd arolygwyr ac adrannau'n rhoi cyngor manwl ynghylch yr hyn y bydd ei angen, a dylai myfyrwyr gydnabod bod angen adolygiad moesebol o'r dulliau y maent yn debyg o'u mabwysiadu yn eu hymchwil. Mae'r Adran Ymchwil, Busnes ac Arloesi yn trefnu sesiynau hyfforddi a sesiynau galw-heibio yn rheolaidd, a gellir holi am fanylion drwy anfon e-bost at ethics@aber.ac.uk

Mae'r cynghorau ymchwil a chyrrff proffesiynol eraill yn aml yn rhoi cyngor am faterion moesebol a disgwylir i'r arolygwyr sicrhau bod y myfyrwyr ymchwil yn gyfarwydd â'r rhain, does wahaniaeth a dynt yn berthnasol yn uniongyrchol ag ymchwil y myfyriwr, yn rhan o'u hyfforddiant proffesiynol.

Mae'r Brifysgol hefyd yn cydymffurfio â'r Concordat i Gefnogi Uniondeb Ymchwil. Mae'r concordat yn amlinellu ymrwymadau fydd yn darparu sicrwydd i'r llywodraeth, y cyhoedd ehangach a'r gymuned ryngwladol fod ymchwil yn y DU yn parhau i fod yn seiliedig ar y safonau uchaf o drylwyrdd ac uniondeb.

Bydd y concordat, a ddatblygwyd mewn cydweithrediad â'r cynghorau cyllido ac ymchwil, Ymddiriedolaeth Wellcome ac amryw o adrannau'r llywodraeth, yn gwneud y canlynol:

- Darparu gw eidd cydlynad o ran agweddau cyfredol at uniondeb ymchwil
- Galluogi cyfathrebu ymdrechion yn fwy effeithiol i sicrhau bod y safonau uchaf o drylwyrdd ac uniondeb yn parhau'n sylfaen i'n holl ymchwil
- Annog rhagor o dryloywder ac atebolrwydd ar lefel y sefydliad a'r sector
- Hybu adfyfrio ar arferion cyfredol i nodi lle gellir gwneud gwelliannau.

Ceir rhagor o w ybodaeth am y Concordat i gefnogi uniondeb ymchwil yma

<http://www.aber.ac.uk/cy/research/good-practice/research-integrity/>.

4.5 AWDURAETH

Mae arolygwyr a myfyrwyr ymchwil yn aml yn gw eithio gyda'i gilydd i lunio papurau ar gyfer cynadleddau neu i'w cyhoeddi. Mae hyn yn rhan o berthynas ymchwil ac i'w annog pan fo'n briodol. Ond, mae'n rhaid sicrhau eich bod yn priodoli'r awduraeth yn gywir. Mae'r arferion disgyblaethol am hyn yn amrywio a dylai'r myfyrwyr a'r arolygwyr llynu wrth y safonau disgyblaethol, sydd yn aml ar gael trwy gymdeithasau proffesiynol. Os oes gennych unrhyw amheuan, cynghorir y cyfranwyr i gysylltu â'r Deoniaid Cyswllt Cyfadrannol.

4.6 AMGYLCHEDD IECHYD A DIOGELWCH

Mae'r Brifysgol yn cydnabod bod gwarchod iechyd a diogelwch ein myfyrwyr ymchwil ac eraill yr effeithir arnynt gan ein gw eithgareddau, ynghyd ag ansawdd yr amgylchedd, yn rhan hanfodol o'i gw eithrediad ac yn un o gyfrifoldebau pennaf y rheolwyr ar bob lefel. Cyfrifoldeb yr arolygwyr yw sicrhau iechyd a diogelwch eu myfyrwyr. Rhaid i'r staff allu dangos eu bod wedi cyflawni rôl arolygu effeithiol ynghyd-destun gw eithdrefnau, systemau gw eithio a threfniadau monitro yr adran. Dylai'r hyfforddiant cychwynnol a roddir i uwchraddedigion newydd esbonio'r systemau gw eithio a sut y cânt eu gw eithredu. Trowch i'r w efanlechydd, Diogelwch ac Amgylchedd i gael gw ybod am bolisi'r Brifysgol ar iechyd, diogelwch a'r amgylchedd, am w ybodaeth am hyfforddiant, am w ybodaeth am w eithredu mew n achosion brys, ac amrestr o gysylltiadau. Gall Swyddog Diogelwch y Gyfadran roi gw ybodaeth i chi am bw yllgorau diogelwch yr adran a'r trefniadau lleol. Gw eler www.aber.ac.uk/cy/hse/.

4.7 ANABLEDDAU

Nod y Brifysgol yw darparu profiad o'r safon uchaf i'w holl fyfyrwyr a sicrhau bod ein cyfleusterau academaidd ar gael i baw b sy'n bodloni'n gofynion derbyn.

I fyfyrwyr anabl, y rhai sydd â chyflyrau iechyd corfforol/meddyliol hirsefydlog neu w ahaniaeth dysgu penodol, rydym yn ceisio cynnig cw ricwlm cynhwysd sy'n hygyrch i baw b, llety w eddi addasu, a mynediad i ardaloedd dysgu sydd â chyfrifiaduron, caledwedd arbennig, meddalwedd ychwanegol a mynediad i liniadur. Gall Ymgynghorwr yr Hygyrchedd gynnig cyngor ar drefniadau arholi unigol a thechnoleg alluogier mw yn i fyfyrwyr anabl allu cyflawn i eu potensial llawn.

Bydd y Brifysgol yn ymdrechu i w neud addasiadau rhesymol ar gyfer myfyrwyr anabl pan fo cynnwys y cw rs yn caniatáu hynny. Efallai y bydd rhai achosion lle na fydd hyn yn bosibl (e.e. pan fo teithiau maes yn rhan hanfodol o'r gw aith). Y mae felly'n fuddiol i ymdrin â'r materion hyn yn ystod y broses dderbyn pan fo'n bosibl. I gael gw ybod rhagor, ewch i <https://www.aber.ac.uk/cy/sscs/accessibility/disability-learning-support/>

I gael rhagor o w ybodaeth am gymorth i fyfyrwyr ag anableddau – e-bostiwch: accessibility@aber.ac.uk neu ffoniwch ni ar (01970)621761 neu 622087.

5. AROLYGU

5.1 Y TÎM AROLYGU

Polisi'r Brifysgol hon yw sicrhau bod gan bob myfyrwr o leiaf un prif arolygw r, a bod yr arolygw rhw nrrw fel rheol yn rhan o dîm arolygu. Rhaid i o leiaf ddau aelod o'r staff ymw neud ag arolygu pob myfyrwr ymchwil. Gall y tîm arolygu hefyd gynnwys cydlynedd uwchraddedig yr adran a/neu staff eraill sy'n w eithgar ym myd ymchwil.

Arolygu ar y cyd

Arolygu ar y cyd yw pan fo gan fyfyrwr ymchwil ddau brif arolygw r yn hytrach nag un prif arolygw r ac un ail arolygw r. Mae'r achos am arolygu ar y cyd ar sail ymchwil, NAILL AI pan nad oes modd i un aelod o staff arolygu pwnc y myfyrwr yn ddigonol NEU pan fo manteision amlwg o gael dau safbw ynt ar sail fwy rheolaidd nag a geir gydag ail arolygw r. Mae gan arolygw yr ar y cyd yr un cyfrifoldebau â'r prif arolygw yr.

Weithiau gallai arolygu ar y cyd gynnwys staff o ddw y Adran academaidd w ahanol. Mew n achos o'r fath, mae'n rhaid i un Adran fod yn Adran arweiniol a bod yn gyfrifol am y myfyrwr. Bydd yn rhaid i'r myfyrwr gydymffurfio â safonau a disgwyliadau'r Adran honno i fyfyrwyr ymchwil.

5.2 CYMWYSTERAU AROLYGWYR

Dyma fydd yn nodw eddu'r prif arolygw r fel arfer:

- Bydd ganddo/ganddi PhD neu arbenigedd proffesiynol priodol
- Bydd yn aelod parhaol ac amser llawn o staff academaidd y Brifysgol hon
- Bydd eisoes w eddi bod yn rhan o dîm arolygu sydd w eddi gw eld cwblhau o leiaf un PhD yn llw yddiannus
- Bydd w eddi cael hyfforddiant perthnasol ynghylch arolygu ac ynghylch polisiau a gw eithdrefnau arolygu penodol y sefydliad
- Bydd ganddo/ganddi arbenigedd perthnasol a diw eddar mew n ymchwil ym maes pwnc arfaethedig y traethaw d ymchwil.
- Dyma fydd nodweddion yr ail arolygw r fel rheol:
- Bydd ganddo/ganddi PhD neu arbenigedd proffesiynol priodol
- Bydd yn aelod parhaol ac amser llawn o staff academaidd y Brifysgol hon neu o sefydliad neu gorff sy'n cydweithio â hi
- Bydd w eddi cael hyfforddiant perthnasol ynghylch arolygu ac ynghylch polisiau a gw eithdrefnau arolygu penodol y sefydliad
- **Nid** oes angen iddo/iddi fod â gw ybodaeth arbenigol o bwnc arfaethedig yr ymchwil o reidrw ydd ond dylai fod yn w eithgar ymmyd ymchwil yn y ddisgyblaeth neu'r maes astudio, o'i (d)diffinio'n fras

Gall aelodau o'r staff sydd ar brawf fod yn arolygwyr (yn brif neu'n ail arolygw yr) ar yr amod eu bod w eddi

cw blhau'r hyfforddiant perthnasol, yn meddu ar y cymw ysterau a'r profiad perthnasol, a bod yr arolygwyr eraill sy'n rhan o'r tîm arolygu yn aelodau mw y profiadol o'r staff academiaidd.

Mae Ysgol y Graddedigion yn trefnu gw eithdai rheolaidd ar gyfer arolygwyr sy'n trafod pob agwedd hanfodol ar arolygu traethodau ymchw il uw chraddedig ym Mhrifysgol Aberystwyth: gweler https://stafftraining.bis.aber.ac.uk/sd/list_courses.php

Cyhyd â bod y prif arolygw r yn aelod amser llaw n o staff y Brifysgol hon, gall ail arolygw r sy'n gweithio'n rhan-amser neu'n cael ei gyflogi mew n sefydliad neu gorff arall fod yn rhan o'r tîm arolygu. Gall hynny ddigw ydd yn achos:

- Myfyrwyr sy'n ymgymryd â phrosiectau a redir ar y cyd â phrifysgol arall;
- Arolygwyr sy'n gadael y Brifysgol hon neu'n ymdeol ohoni;
- Prosiectau ymchw il lle mae gofyn cael mew nbwn arbenigol.

Sylw ch na all y naill arolygw r na'r llall gael ei benodi'n arholw r ar gyfer traethaw d ymchw il eu hymgeisydd.

5.3 CYFRIFOLDEBAU'R PRIF AROLYGWR

5.3.1 Disgwyliadau Cyffredinol

Amlinellir cyfrifoldebau'r prif arolygw r, yr ail arolygw r (gw eler isod) a'r myfyriwr ymchw il (gw eler isod) yng **Nghod Ymarfer i Uw chraddedigion Ymchw il y Brifysgol**.

Mae cyfrifoldebau'r prif arolygw r yn cynnwys yn arbennig:

- a) Bod â digon o w ybodaeth am faes yr ymchw il i allu rhoi arw einiad a chyngor cywir ynghylch ymarferoldeb rhaglen ymchw il y myfyriwr, a'r cynnydd a w neir, ac i hyrwyddo cynhyrchu gw aith ymchw il o safon;
- b) Bod yn atebol i'r Adran a'r Gyfadran berthnasol am fonitro cynnydd yr ymchw il;
- c) Sefydlu a chadw cysylltiad rheolaidd â'r myfyriwr yn unol ag unrhyw amserlen y cytunwyd arni, a bod ar gael ar adegau priodol i ymgynghori drw y ba fodd bynnag sy'n fw yaf addas o ystyried lleoliad y myfyriwr a'i (d) dull astudio (y disgwyliad arferol fyddai aw r bob pythefnos dros 44 w ythnos, fel y bo'n briodol, drw y gydol 3 blynedd o astudio amser llaw n: aw r y mis yn achos myfyriwr rhan- amser);
- d) Cyfrannu at asesu anghenion datblygiad y myfyriwr;
- e) Darllen drafftiau a ysgrifennwyd gan y myfyriwr a rhoi adborth adeiladol ac effeithiol arnynt o few n amser penodedig (fel arw einiad, dylid darparu'r adborth ar bennod cyn pen 3 w ythnos waith);
- f) Rhybuddio'r myfyriwr os yw cynnydd neu safon ei (g)w aith ymchw il yn anoddhaol, a threfnu unrhyw gamau cefnogol sy'n angenrheidiol;
- g) Sicrhau bod y myfyriwr yn ymwybodol o'r angen i ymarfer uniondeb a'i fod/a'i bod yn gw neud ei

(h) ymchw il yn unol ag egw yddorion moesegol, a'i fod/a'i bod yn ymw ybodol hefyd o oblygiadau camymddw yn wrth w neud gw aith ymchw il;

- h) Sicrhau y caiff y myfyriwr wybod, yn gynnar yn eu cofrestrriad, ei bod hi'n hanfodol iddynt ymatal rhag ffugio canlyniadau ymchw il a rhag cyflaw ni llên-ladrad;
- i) Helpu'r myfyriwr i gymysgu ag eraill sy'n gw eithio yn y maes ymchw il, er enghraifft, drw y annog y myfyriwr i fynd i gynadleddau perthnasol, ei helpu i geisio nawdd i ddigw yddiadau o'r fath ac, os yw'n briodol, cyflwyno papurau i gynadleddau ac erthyglau i gyfnodolion a ganolir;
- j) Cyflaw ni unrhyw ddyletswyddau ffurfiol a pherthnasol mew n perthynas â'r rheoliadau iechyd a diogelw ch;
- k) Cynnal y lefel angenrheidiol o arbenigedd arolygu, gan gynnwys y sgiliau priodol, er mw yn cyflaw ni pob agw edd ar y rôl arolygu yn foddhaol, a manteisio ar gyfleoedd perthnasol i hybu datblygiad proffesiynol parhaus;
- l) Sicrhau bod digon o amser di-dor ar gael i'w neilltuo i anghenion pob myfyriwr ymchw il unigol y maent yn ei (g)oruchwyllo;
- m) Sicrhau y caiff y myfyriwr gydnabyddiaeth briodol am unrhyw gyfraniad i brosiect ar y cyd, a rhoi cyngor ynghylch cyhoeddi gw aith academiaidd a haw liau eiddo deallusol;
- n) Darparu cymorth bugeiliol effeithiol a/neu gyfeirio'r myfyriwr at ffynonellau eraill o gymorth o'r fath, gan gynnwys ymgynghorwyr myfyriwr (a'u tebyg), y Cydlynedd Uw chraddedig, ac eraill yng nghymuned academiaidd y myfyriwr;
- o) Sicrhau bod y myfyriwr yn ymwybodol o ffynonellau cyngor ar lefel y sefydliad, gan gynnwys cyngor ar yrfaedd, a'r polisi ar gyfle cyfartal;
- p) Meithrin ymdeimlad y myfyriwr ymchw il o'u cyfrifoldeb personol dros ansawdd eu hymchw il;
- q) Darllen y traethaw d ymchw il yn ei gyfanrwydd a rhoi eu sylwadau arno cyn iddo gael ei gyflwyno (gw eler ymhellach isod).

Dylai arolygwyr fod yn arbennig o effro i w ahanol anghenion myfyriwr unigol, gan gynnwys myfyriwr rhyngwladol. Dylent hefyd w ybod am yr amryw iaeth o gymorth sydd ar gael a sut y gall y myfyriwr gael gafael ar y cymorth hwnnw.

5.3.2 Monitro Cynnydd a Chadw Cofnodion

Y prif arolygw r sy'n gyfrifol am gyflwyno adroddiadau rheolaidd ar gynnydd y myfyriwr yn unol â

gw eithdrefnau Pw yllgor Monitro Myfyriwr Ymchw il yr Adran a'r Gyfadran ac Ysgol y Graddedigion ac am roi gw ybod i'r myfyriwr am y materion allw eddol yn yr adroddiadau hynny.

Mae'n bosibl y bydd gofyn i'r myfyriwr sy'n symud ymlaen fod w edi cyflwyno darn sylweddol o w aith ysgrifenedig (pennod neu ddw y, fel rheol, a chynnig a chynllun ymchw il llaw n) sydd o safon foddhaol ac wedi'i ddarllen gan brif arolygw r yr ymgeisydd A HEFYD aelod

arall o'r staff. Dylai'r arolygwr ddarparu tystiolaeth benodol os penderfynwyd peidio ag argymhell bod cynnydd y myfyriwr yn foddhaol, e.e. gofyn amragor o adroddiadau prawf, cynghori'r myfyriwr i dynnu'n ôl dros dro, ei gw neud hi'n ofynnol i'r myfyriwr dynnu'n ôl o'r rhaglen neu argymhell trosglwyddo i MPhil yn hytrach na pharhau i w neud PhD. (I gael manylion y rôl o ran symud ymlaen, gw eler Adran 6). Mae rhagor o w ybodaeth am w eithdrefnau monitro'r Brifysgol, gan gynnwys symud ymlaen o'r cyfnod prawf ac uwchraddio o radd ymchw il Meistr i PhD, tynnu'n ôl, ac atal i'w gw eld yng **Nghod Ymarfer Prifysgol Aberystwyth i Uwchraddedigion Ymchwil** sydd ar gael ar <https://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/forms-handbooks/>.

Yn ogystal â chadw ffurflenni adroddiadau monitro, a chofnodion o'r dadansoddiad o anghenion hyfforddi (gw eler uchod), gellir cadw cofnodion o'r cyfarfodydd ffurfiol rhwng arolygwyr a myfyrywyr, gan grynhoi ynddynt y materion allweddol a drafodwyd a'r pwyntiau gw eithredu. Ceir enghraifft ohonynt yn Atodiad 2. Rhaid i'r arolygwr a'r myfyriwr weld y cofnod o'r cyfarfod a chytuno arno, a rhaid i'r adran gadw'r cofnod terfynol a gymeradwydd yn ffeil y myfyriwr. Bydd rhai adrannau'n mynnu bod myfyrywyr yn cofnodi prif ganlyniadau eu cyfarfodydd â'u harolygwyr, gan gynnwys y camau y cytunwyd arnynt gan y naill ochr a'r llall, a dyddiad y cyfarfod nesaf. Rhoddir y cofnod hwnnw i'r arolygwr i'w adolygu er mwyn sicrhau ei fod yn ddisgrifiad cywir o'r trafodaethau. Dylid hefyd gadw gw ybodaeth ategol sy'n ymwneud ag amgylchiadau esgusodol. Rhaid i'r arolygwr roi cyngor manwl ynghylch y dyddiadau cwblhau angenrheidiol ar gyfer camau olynol y gw aith er mwyn i'r myfyriwr gael gw ybod am y gofynion o ran symud ymlaen, ei gynnydd/ei chynnydd a bod modd cyflwyno'r traethawd ymchw il o fewn yr amser penodedig.

Yn achos myfyrywyr rhyngwladol sydd angen fisa myfyriwr, mae gofynion ychwanegol ar gyfer monitro a chofnodi cynnydd, a bydd y Swyddfa Cydymffurfiaeth yn rhoi gw ybod i'r arolygwyr am y gofynion hyn.

5.3.3 Dadansoddi Anghenion Hyfforddi

Caiff cynnwys yr hyfforddiant ymchw il a sgiliau mew n gw ahanol feysydd ymchw il ei bennu gan y Cyfadrannau a'r Adrannau ar y cyd â Phennaeth Ysgol y Graddedigion. Rhoddir sylw i w ahanol anghenion gw ahanol garfannau o uwchraddedigion ac uwchraddedigion unigol. Caiff anghenion pob myfyriwr o ran hyfforddiant ymchw il, sgiliau a datblygiad eu nodi gan y myfyriwr a'r staff priodol (fel rheol, y prif arolygwr gan ymgynghori â Chyfarwyddwr Astudiaethau Uwchraddedig y Gyfadran) yn ystod y cyfnod ymsefydlu, a'u hadolygu'n rheolaidd yn ystod y rhaglen ymchw il a'u newid yn ôl y gofyn.

Cyrff Monitro Ymchw il y Gyfadran sy'n gyfrifol am sicrhau bod anghenion hyfforddiant ymchw il, sgiliau a datblygiad pob myfyriwr yn cael sylw. Pan roddir cyfle i fyfyrywyr uwchraddedig addysgu neu arddangos, cânt arw einiad a chymorth priodol ar lefel yr adran a/neu'r sefydliad.

Os bydd y gw eithgaredd hwnnw hefyd yn cynnwys asesu myfyrywyr, bydd yr hyfforddiant yn adlewyrchu hynny. O fewn adrannau, bydd uwchraddedigion fel rheol yn rhan o dîm addysgu ehangach er mwyn iddynt elw a o'r cymorth a'r mentora a gânt gan staff profiadol. I gael gw ybod rhagor am hyfforddiant ymchw il, trowch at **Gôd Ymarfer Prifysgol Aberystwyth i Uwchraddedigion Ymchwil**, a **Llawlyfr y Rhaglen Ddatblygu i Fyfyrywyr Ymchw il** a ddarperir gan Ysgol y Graddedigion, a llawlyfrau perthnasol yr adran.

5.3.4 Cyflwyno Hyfforddiant

Argymhelliad Adroddiad Roberts ar Asesu Ymchw il yw neilltuo'r hyn sy'n cyfateb i o leiaf bythefnos y flwyddyn i hyfforddiant mew n sgiliau trosglwyddadwy. Gall yr hyfforddiant hwnnw gael ei ddarparu gan yr Adran neu'r Brifysgol neu yn allanol. Rhaid i arolygwyr ganiatáu amser i'r myfyrywyr fodloni'r gofynion hyfforddi hyn. Gall yr anghenion fod w eddi'u pennu gan y cyngor ariannu ymchw il sy'n nodd i'r myfyriwr, a gall fod arian w eddi'glustnodi dalu am yr hyfforddiant hwnnw. Dylai arolygwr yr ymgyfarwyddo â'r ffyrdd y gall myfyrywyr gael gafael ar yr arian a hefyd sut y gallant w neud cais am y cyllid a'r cyfleoedd a allai fod ar gael gan unrhyw Gyngor Ymchw il arall, y Brifysgol neu'r adran ar gyfer ymchw il, hyfforddiant neu sgiliau. Ceir gw ybodaeth ddefnyddiol ar y w efan Derbyn Uwchraddedigion: www.aber.ac.uk/cy/postgrad/.

5.3.5 Adolygu Gwaith Ysgrifenedig a Rhoi Adborth

Rhaid i'r arolygwr ddarllen drafftiau ysgrifenedig sydd w eddi'u cynhyrchu gan y myfyriwr a rhoi sylwadau adeiladol ac effeithiol arnynt o few n amser penodedig (fel arfer dylid rhoi sylwadau ar bennod cyn pen tair w ythnos waith). Os caiff gais i w neud hynny, rhaid i'r arolygwr hefyd roi cyngor a sylwadau ar ddarnau gw aith eraill sydd i'w hasesu, e.e. ar gyfer modiwlau hyfforddiant ymchw il yr adran neu'r brifysgol. Rhaid gw neud hyn mew n pryd i alluogi i'r gw aith gael ei ddychwelyd gydag adborth o few n y cyfnod safonol o dair w ythnos. Ystyrir hyn yn brif swyddogaeth gan Ysgol y Graddedigion.

Mae disgwyl i arolygwr ddarllen a rhoi sylwadau ar yr holl draethawd ymchw il cyn iddo gael ei gyflwyno, a rhoi adborth ar ei gryfderau a'i ddiffygion. Er y dylai traethodau ymchw il fod yn w aith y myfyrywyr ac nid yr arolygwr yr, dylai arolygwyr gynghori myfyrywyr er mwyn iddynt allu cywiro diffygion mawr. Er y dylai arolygwr yr roi gw ybod i'r myfyrywyr am w endidau yn iaith, cyflwyniad neu batrwm eu traethawd, nid rôl yr arolygwr yr yw golygu'r gw aith na'i brawddarllen. Gellir gohirio cyflwyno'r traethawd os yw'r traethawd ymchw il yn ddifrifol o ddiffygiol a bod gan y myfyriwr amser cyn

y dyddiad cau i ddiw ygio'r gwaith.

Yna, rhaid i'r myfyriwr, gan ymgynghori â'r arolygwr, benderfynu pryd y mae'r traethaw dymchwil yn addas i'w gyflwyno. Dylai'r naill ochr a'r llall fod yn ymw ybodol, wrth gwrs, o'r dyddiadau cau ar gyfer ei gyflwyno. Cewch y manylion amdanynt yn Adran 6. Gall myfyriwr sy'n methu â chyflwyno mewn pryd w neud cais (o dan amgylchiadau eithriadol yn unig) am estyniad i'r dyddiad cau ar gyfer cyflwyno'u traethodau ymchwil. Os yw myfyriwr yn bwriadu gw neud cais amestyniad, dylent gytuno â'u harolygwr yr ar amserlen gw blhau cyn gw neud y cais. I gael gw ybod rhagor, trowch at **God Ymarfer Prifysgol Aberystwyth i Uwchraddedigion Ymchwil**.

5.3.6 Eiddo Deallusol, Ymddygiad Academaidd

Annerbyniol, Llên-ladrad a Chyfeiriadau

Dylai'r arolygwr roi gwybod i'r myfyriwr am faterion sy'n ymw neud ag eiddo deallusol (gan gynnwys polisïr Brifysgol ar Hawliu Eiddo Deallusol – gw eler <https://www.aber.ac.uk/cy/hr/info-staff/all-policy-and-procedure/au-and-bu/intellectual-property/>), ymddygiad academaidd annerbyniol a llên-ladrad, a bod yn ymw ybodol o w eithdrefnau'r Brifysgol ar gyfer ymdrin â chanymddw yn wrth w neud ymchwil. Mae rhagor o w ybodaeth am y materion hyn i'w chael yng **Nghôd Ymarfer i Uwchraddedigion Ymchwil** y Brifysgol. Yr arolygwr sy'n gyfrifol am roi gw ybod i'r myfyriwr am y confensiynau sy'n **berthnasol yn y maes** o ran cyfeiriadau llyfryddol a'r ffurf dderbyniol ar droednodiadau a/neu ôl-nodiadau yn y traethaw dymchwil. Cyn i'r traethaw d gael ei gyflwyno, bydd y Gofrestrfa Academaidd yn darparu canllawiau ynghylch paratoi'r traethaw di'w gyflwyno.

Mae'n rhaid i'r traethaw dymchwil terfynol fod yn addas ar gyfer Mynediad Agored, felly mae'n rhaid ystyried hawlfraint trydydd parti cyn adneuo'r traethaw dymchwil terfynol ym Mhorth Ymchwil Aberystwyth. Os oes llawer o ddeunydd trydydd parti (er enghraifft lluniau neu ddyfyniadau hir) w edicael eu defnyddio heb ganiatâd, gellir eu dileu gan gadw'r dyfyniadau yn eu lle.

Ymdrinnir â gw aith drafft a gyflwynir i arolygwr, ond nad yw'n bodloni safonau arfer academaidd priodol, gan yr arolygwr sy'n rhoi adborth ar y gw aith drafft yn y lle cyntaf. Os yw myfyriwr yn ceisio cyflwyno gwaith rhyw un arall fel eu gw aith eu hun yn systematig, caiff y myfyriwr ei gyfeirio/chyfeirio at y Pw yllgor Monitro Ymchwil ac efallai ei atal/hatal rhag parhau â'r rhaglen radd. Ym mhob achos, bydd y camau y dylai'r myfyriwr a'r arolygwr reu cymryd, yn cael eu cyfathrebu'n glir i'r myfyriwr yn ysgrifenedig ynghyd â chanlyniadau posibl peidio â chydymffurfio. Bydd yr adran yn cadw cyfres law n o ddogfennau am y broblem a'r canlyniad.

Ymdrinnir ag ymddygiad academaidd annerbyniol mewn asesiad ffurfiol o aseiniadau modur llyfforddiant ymchwil neu'r traethaw dymchwil ei hun drw y w eithdrefnau Ymddygiad Academaidd Annerbyniol y

Brifysgol ar <https://www.aber.ac.uk/cy/academic-registry/handbook/regulations/uap/>

5.3.7 Diogelu Ymchwil Sensitif

Ar ôl i draethaw d Ymchwil Uwchraddedig gael ei gymeradwyo, y drefn arferol yw i gopi ohono gael ei roi yn Llyfrgell Genedlaethol Cymru ac yn Llyfrgell Hugh Owen, lle y gall unrhyw un eiddarllen. Bydd traethodau ymchwil, ac eithriogw eithiau ysgrifennu creadigol, hefyd yn cael eu cadw yng nghadw'rfa'r Brifysgol arlein, Porth Ymchwil Aberystwyth.

Ambell w aith, gall y deunydd sydd yn y traethaw dymchwil gael ei ystyried yn fasnachol sensitif neu fe all y myfyriwr, amryw reswmarall, dymuno cyfyngu ar fynediad iddo. Os felly, dylai'r arolygwr (ar y cyd â Phennaeth yr Adran) gyflwyno cais i'r Pw yllgor Graddau Ymchwil drw y Ysgol y Graddedigion i gael rhw ystro mynediad iddo (sef rhw ystro mynediad y cyhoedd i'r traethaw dymchwil am gyfnod penodedig). Mae'n bwysig gw neud y cais cyn gynted â phosibl. Os na sylw eddolir tan adeg cyflwyno'r traethaw dymchwil terfynol fod angen gw neud hynny, gall achosi amryw o drafferthion diangen. Os dymuna'r myfyriwr gyfyngu'r mynediad i'r traethaw d electronig yng nghadw'rfa Porth Ymchwil Aberystwyth yn unig, gall w neud hynny os bydd y Gyfadran yn cymeradwyo.

Mae traethodau ymchwil a gyllidir yn allanol yn amodol ar yr un gofynion Mynediad Agored â chynnyrch cyfnodolion staff

(<https://www.aber.ac.uk/en/research/good-practice/open-access/who/>), gyda'r AHRC yn cynnig y cyfnod embargo derbyniol hw yaf (12 mis) cyn y dylai'r testun llawn fod ar gael gyda Mynediad Agored. Mae'n rhaid i'r Gyfadran fod yn ymw ybodol o'r gofyniad hwn wrth drefnu adneuo traethodau ymchwil electronig ac wrth awdurdodi cyfnodau embargo, a dylai gysylltu â'r Gw asanaethau Gwybodaeth i gofnodi eithriadau derbyniol (o ganlyniad i gontractau â phartneriaid diw ydiannol er enghraifft).

Yn annibynnol ar yr uchod, bydd y Gw asanaethau Gwybodaeth hefyd yn cynnal gwiriadau byr o'r traethodau ymchwil electronig cyn sicrhau Mynediad Agored iddynt, a byddant yn rhoi embargo parhaol ar y rhai sy'n perisg uchel o dorri hawlfraint 3ydd parti a/neu ddiogelu data, a gallai'r embargos hyn effeithio hefyd ar allu dalw'r y cyllid i fodloni gofynion Mynediad Agored.

5.3.8 Paratoi at yr Arholiad Llafar

Dylai'r arolygwr helpu i baratoi'r myfyriwr ar gyfer yr arholiad llafar drw y gadarnhau fformat y bw rdd arholi, esbonio'r drefn ar gyfer cynnal yr arholiad llafar a sicrhau bod y myfyriwr yn deall penderfyniadau posibl y gallai'r bw rdd arholi eu gw neud, a goblygiadau'r penderfyniadau hynny. Ceir rhagor o w ybodaeth yn y **Cod Ymarfer i Uwchraddedigion Ymchwil**. Os oes modd, dylai'r arolygwr drefnu i'r myfyriwr gael 'ffug' arholiad llafar cyn yr arholiad ei hun. Mae Ysgol y Graddedigion yn trefnu gw eithdai arholiadau llafar yn

rheolaidd: gw eler

https://stafftraining.bis.aber.ac.uk/sd/list_courses.php

5.3.9 Rôl yr Arolygwr yn y Broses Arholi

Ni chaiff arolygwr yr ymgeisydd fod yn arholwr ar y traethawd ymchwil, ond fe all fod yn bresennol, o gael gwahoddiad gan y Cadeirydd a chaniatâd yr ymgeisydd ymlaen llaw. Ni chaiff yr arolygwr siarad onibai y gwahoddir ef neu hi i wneud hynny gan y cadeirydd.

5.3.10 Rôl yr Arolygwr wrth

Fonitro Ymrwymadau Dysgu

Mae myfyrwyr ymchwil Uwchraddedig yn aml yn dysgu a/neu yn arddangos yn yr Adrannau. Caiff hyn ei gefnogi fel arfer yn y Brifysgol yn rhan o'r broses o hyfforddi a datblygu gyrfa. Disgwylir i'r adrannau roi cymorth i'r myfyrwr gyda'r gweithgareddau hyn. Prif ddiben yr arolygwr yw sicrhau bod y gweithgareddau hyn yn **cefnogi** datblygiad gyrfa'r myfyrwr ac nad ydynt yn **peryglu** traethawd ymchwil. Os oes gan yr arolygwr unrhyw bryderon, dylai gysylltu â'r Adran, y Gyfadran neu â Phennaeth Ysgol y Graddedigion.

SWYDDOGAETH YR AROLYGYDD YN Y

DATBLYGIAD PROFFESIYNOL

PARHAUS

Mae'r Brifysgol yn ymw ybodol ei bod hi'n fuddiol iawn i fyfyrwyr ymchwil ddatblygu amryw iaeth o sgiliau oherwydd, ymhlith pethau eraill, bydd hynny'n eu paratoi at fyddu'n aith yn y dyfodol a rhoi gw eil cyfleoedd gyrfael iddynt. Efallai y bydd rhai o'r sgiliau hynny'n gysylltiedig yn uniongyrchol â'u hymchw il, ond bydd rhai yn fwy ymylol neu heb fod yn rhan uniongyrchol o'u hymchw il. Cyfrifoldeb tîm yr arolygwr yw cynghori'r myfyrwr ymchwil a'u hannog i ddatblygu eu sgiliau. Mae amryw iaeth o raglenni DPP a hyfforddiant ar gael (gw eler y manylion yn <https://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/pg-skills-training/>). Mae disgwyl hefyd i'r arolygwr fod yn ymw ybodol o gyngor PA i'w myfyrwr ynghylch Datblygu Proffesiynol Parhaol ac o ran sawl credyd rydym yn argymhell y dylent eu casglu (gw eler y manylion yn <https://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/researcher/guidance/>).

Mae'r Brifysgol yn gw eithio tuag at gydymffurfio'n llawn â Siarter Gyflogaeth Uwchraddedigion.

5.4 CYFRIFOLDEBAU'R AIL AROLYGWR

Swyddogaeth yr ail arolygwr fel arfer yw cynorthwyo'r prif arolygwr a chynghori'r myfyrwr ar faterion mwy cyffredinol, neu os nad yw'r prif arolygwr ar gael am gyfnod dros dro (gall hyn gynnwys cyfnodau pan fydd y prif arolygwr ar absenoldeb ymchwil). Dylai'r ail arolygwr ddisgwyl bod yn bresennol mewn o leiaf un cyfarfod gyda'r myfyrwr a'r prif arolygydd bob tymor a darllen drafftiau o w aith y myfyrwr fely gall wneud cyfraniad ystyrlon i'r broses fonitro ffurfiol. Gall yr ail arolygydd hefyd fod yn fentor i'r myfyrwr o ran Datblygiad Proffesiynol Parhaus. Nid oes rhaid i'r ail arolygydd fod yn arbenigwr yn y pwnc gan nad

yw'n ofynnol fel arfer iddynt gymryd lle'r prif arolygydd yn barhaol, pe byddai'r prif arolygwr yn rhoi'r gorau i arolygu'r myfyrwr am unrhyw reswm.

Cynghorir myfyrwyr uwchraddedig i drafod cwynion neu achwyniadau am y prif arolygwr gyda'r ail arolygwr neu gydlynedd uwchraddedig yr adran neu'r Gyfadran neu Ddeon Cyswllt – Ymchwil y Gyfadran yn y lle cyntaf. Os na ellir datrys y gŵ yn ar y lefel hon, dylid cynghori'r myfyrwr i ddilyn y drefn gw yno a amlinellir yng **Nghod Ymarfer Prifysgol Aberystwyth i Uwchraddedigion Ymchwil**.

Mewn achosion o gyd-arolygu neu arolygu-cyfun, bydd y ddau arolygwr yn rhannu'r rôl ymgynghorol academaidd.

5.5 ABSENOLDEB AROLYGWR AC ABSENOLDEB YMCHWIL

Os bydd arolygwr yn absennol am gyfnodau maith (h.y. mwy na mis) neu'n ymadael, bydd yr Adran yn gwneud darpariaeth briodol i gefnogi ymchwil y myfyrwr. Bydd yn trafod â'r myfyrwr a manylu ynghylch hynny cyn i'r arolygwr adael.

Gan gydnabod pwysigrwydd diogelu staff ar absenoldeb ymchwil rhag dyletswyddau academaidd eraill, caiff y polisi yn hyn o beth ei ddylanwadu gan yr egwyddor y dylai myfyrwr gael cymorth di-dor a pharhaus trwy gydol eu cyfnod astudio. Mae'r polisi hwn hefyd yn cydnabod bod y gw eithdrefnau ar gyfer caniatáu absenoldeb ymchwil yn cynnwys Penaeithiad yr Adrannau yn sicrhau'r Brifysgol bod yr holl ddyletswyddau dysgu (gan gynnwys arolygu) wedi'u cyflenwi'n foddhaol. Fel rheol dylid dilyn yr egwyddorion canlynol. Dylid cyflwyno unrhyw achosion eithriadol i Bennaeth Ysgol y Graddedigion.

- Pan fo'r prif arolygwr ar absenoldeb ymchwil, bydd disgwyl iddynt barhau i w eithredu fel arolygwr. Efallai y bydd yr ail arolygwr neu unigolyn arall yn cymryd rhai o gyfrifoldebau'r prif arolygwr gan gynnwys y cyfarfodydd rheolaidd, cwblhau monitro a ffurflenni eraill, a darparu gofal bugeiliol. Gan gydnabod efallai nad oes gan yr ail arolygwr w ybodaeth mor fanwl am y pwnc, bydd y prif arolygwr hefyd fel rheol yn darllen a rhoi sylw adau ar ddrafftiau o w aith a gyflwynir pan fydd ar absenoldeb ymchwil. Cydnabyddir fodd bynnag y gall natur yr absenoldeb ymchwil ei gwneud yn anymarferol i'r prif arolygwr ddechweled y gw aith o fewn y cyfnod arferol o dair wythnos. Mae'n bosibl y bydd modd i'r ail arolygwr ddarparu adborth yn gynt.

- Pan fo'r prif arolygwr a'r ail arolygwr ar absenoldeb ar yr un pryd, dylai'r Adran wneud trefniadau i sicrhau bod y myfyrwr yn cael eu goruchwylio'n ddigonol. Gallai hyn olygu 3ydd cydw eithwr sydd â phrofiad perthnasol, neu drefniadau lle mae'r prif arolygwr a'r ail arolygwr yn cadw cyswllt goruchwylio rheolaidd. Dylid trafod hyn â'r myfyrwr. Dylai'r trefniadau hyn gael cymeradwyaeth Pennaeth Ysgol y Graddedigion cyn i'r ddau aelod o staff gychwyn ar eu absenoldeb ymchwil.

- Os bydd myfyriwr yn llunio drafft terfynol o'u gw aith cyn cyflwyno, bydd y prif arolygwr yn darllen a rhoi sylwadau ar y drafft ymhob achos ac eithrio amgylchiadau eithriadol.

5.6 NEWID AROLYGWR

Drwy gytundeb rhwng y myfyriwr a'r Brifysgol, ac os caniateir hynny gan delerau unrhyw gytundeb nawdd, gellir newid y cyfrifoldebau arolygu ar gais y myfyriwr neu arolygwr. Rhaid hysbysu'r Gofrestrfa Academaidd ynghylch newid arolygwr ar y ffurflen Newid Cofrestrriad Uwchraddedig ar gael o'r Swyddfa neu ar y we yn: <https://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/forms-handbooks/>

5.7 AROLYGWYR ALLANOL

Mewn achosion lle cyflogir yr ail arolygwr gan sefydliad neu gorff arall, dylai'r adran fod â gw eithdrefnau i sicrhau bod yr arolygwr yn bodloni'r cymwysterau fel y cânt eu hamlinellu yn Adran 4 o'r llawlyfr hwn. Bydd priodoldeb cyffredinol yr arolygwr allanol yn cael ei adolygu gan Bennaeht Ysgoly Graddedigion a dylid gofyn am gymeradwyaeth cyn gynted â phosibl; ac ni ellir cytuno ar y trefniadau arolygol â'r myfyriwr heb ganiatâd o flaen llaw gan Bennaeht Ysgoly Graddedigion.

Dim ond mewn achosion eithriadol y dylid penodi arolygwr allanol yn brif arolygwr. Rhaid cael caniatâd y Gyfadran i wneud hyn.

Bydd y cyfrifoldeb llawn dros arolygu'r myfyriwr yn ddiwyd i fod yn nwylo'r adran berthnasol, y Gyfadran a'r Brifysgol. Rhaid i'r adran ddisgrifio'n glir wrth arolygwr yr allanol yr hyn y disgwylir iddynt ei wneud.

5.8 Y LLWYTH AROLYGU

Fel rheol, ni ddylai arolygwyr arolygu mwy na chwe myfyriwr ymchwil cyfystyr ag amser llawn. Wrth ystyried llwythi dysgu cyffredinol eu staff, bydd y Penaethiaid Adran yn cymryd ystyriaeth gyfrifoldebau eu staff o ran arolygu uwchraddedigion ymchwil yn ogystal â'u cyfrifoldebau dros ymchwil, gw einyddu a materion eraill, er enghraifft, dyletswyddau arholi allanol ac ymrwymadau proffesiynol eraill. Dylent gymryd i ystyriaeth y ffaith mai'r disgwyl fel arfer yddai iddynt arolygu am awr bob pythefnos dros 44 wythnos neu'r hyn sy'n cyfateb i hynny, fel y bo'n briodol, drwy gydol 3 blynedd o astudio'n amser llawn: awr y mis i'r rhan-amser. Dylent hefyd roi ystyriaeth i'r ffaith y gall y cyfnod olaf o ysgrifennu osod pwysau mawr iawn ar arolygwyr.

5.9 CYFRIFOLDEBAU'R MYFYRWYR YMCHWIL

Mae cyfrifoldebau'r myfyriwr ymchwil yn cynnwys, yn bennaf:

- (a) Cymryd cyfrifoldeb ameu datblygiad personol a phroffesiynol eu hunain;
- (b) Derbyn cyfrifoldeb ameu ymchwil eu hunain yn y pen draw ac, yn arbennig, am gyfeiriad y prosiect ymchwil fel y mae'n datblygu a'r agweddau arno sy'n torri tir newydd, a chadw

cysylltiad rheolaidd â'u harolygwr yn unol ag amserlen y cytunwyd arni;

- (c) Sicrhau bod cynnydd boddhaol yn cael ei wneud o ran y rhaglen w aith a'r amserlen y cytunwyd arni â'r arolygwr, gan gynnwys cyflwyno drafftiau ysgrifenedig o fewn cyfnodau y cytunwyd arnynt a pharatoi yn ddigonol ar gyfer cyfarfodydd gyda'r arolygwr yr;
- (ch) Sicrhau eu bod yn dweud wrth yr arolygwr am unrhyw broblemau sy'n ymwneud â'r ymchwil, ac yn rhoi eglurhad boddhaol am unrhyw fethiant i fod yn bresennol mewn cyfarfodydd neu i gwrrdd ag ymrwymadau eraill, fel y gellir cynnig arw einiad priodol;
- (d) Darparu adroddiadau cynnydd rheolaidd ar yr ymchwil, fel y myn yr arolygwr neu reolau'r Adran neu'r Gyfadran. Ar ben hynny, paratoi adroddiad cynnydd ffurfiol, byr bob blwyddyn ar gyfer Deon Cyswllt - Ymchwil y Gyfadran i'w drosglwyddo w edyn i Bwyllgor Monitro Myfyriwr Ymchwil y Gyfadran;
- (dd) Datblygu, drwy drafod â'r arolygwr, amserlen ar gyfer gwneud cynnydd a chyflwyno'r traethawd ymchwil mewn modd amserol;
- (e) Penderfynu, trwy drafod â'r arolygwr ac yn unol â'r amserlen y cytunwyd arni, pryd i gyflwyno'r traethawd ymchwil;
- (f) Sicrhau eu bod yn cyflwyno'r traethawd ymchwil o fewn y terfyn amser hw yaf a nodir yn Nhabl 1 (tudalen 13), a bod cysylltiad yn cael ei gadw â'r arolygwr yn ystod y cyfnod ysgrifennu;
- (ff) Cadw cofnodion clir, cywir, manwl a hawdd mynd atynt o'r gw aith a gyflawnwyd, beth bynnag fo maes yr ymchwil, a chadw cofnod llawn o'r sesiynau arolygu (yr arolygwyr i gytuno ar hyn) a chofnod o'u cynnydd; nodi eu hanghenion hyfforddiant a datblygu eu hunain, hysbysu'r arolygwr yn eu cylch, a sicrhau eu bod yn bodloni gofynion y Brifysgol o ran datblygiad sgiliau a hyfforddiant, a gwneud defnydd priodol o gyfleusterau dysgu neu addysgu sydd ar gael gan y Brifysgol, a chwblhau unrhyw raglen hyfforddiant sy'n ofynnol neu'n cael ei threfnu gan neu drwy'r Brifysgol neu drydydd person;
- (g) Dweud wrth eraill o fewn y gymuned academaidd am ddarganfyddiadau'r gwaith ymchwil, fel y bo'n briodol, a hynny ar bapur ac ar lafar;
  - (ng) Derbyn cyfrifoldeb yn y pen draw ameu hymgeisyddiaeth eu hunain, a sicrhau eu bod yn hysbysu'r arolygwr, y Gyfadran berthnasol a'r Gofrestrfa Academaidd yn ddi-oed ynghylch unrhyw amgylchiadau a allai olygu bod yn rhaid newid y dull astudio neu estyn, ohirio neu dynnu'r cofrestrriad yn ôl;
- (h) Sicrhau eu bod yn gyfarwydd â rheoliadau a pholisïau'r brifysgol sy'n cael effaith arnynt hwy, neu'r rheini o eiddo unrhyw bartion eraill, gan gynnwys rheoliadau sy'n ymwneud â'u cymhwyster, iechyd a diogelwch, eiddo deallusol

ymddygiad annheg a chanllaw iau ar ymchwil foesebol;

(l) Gw eithredu'n gyffredinol fel aelod cyfrifol o gymuned academiaidd y Brifysgol.

5.10 MYFYRWYR RHYNGWLADOL Â FISIS MYFYRWYR (HAEN 4 YN FLAENOROL)

Mae'r Swyddfa Gartref yn gosod gofynion caeth ar Brifysgolion i w arantu bod myfyrwr ar fisis yn cymryd rhan law n mew n astudiaethau cyfreithlon ac yn byw yn Aberystwyth. Mae hyn yn golygu ei bod hi'n rhaid i arolygwr gofnodi presenoldeb ac ymgysylltiad myfyrwr o'r fath mew n cyfarfodydd goruchwyllo bob mis. Bydd Swyddfa Cydymffurfiaeth y Brifysgol yn rhoi gw ybodaeth i arolygwr am fyfyrwr ac yn cadarnhau'r broses. Gall peidio â darparu cadarnhad bob mis o ymgysylltiad mew n modd amserol beryglu fisa'r myfyrwr.

Mae gan y Swyddfa Cydymffurfiaeth gyfrifoldeb i sicrhau bod rheolau UKVI yn cael eu cadw oherwydd gallai torri'r rheolau olygu bod y Brifysgol yn colli ei thrywydd noddwr ac felly'n colli'r gallu i gyflogi ac addysgu staff/myfyrwr nad ydynt yn dod o'r DU/lw erddon.

6.0 HYFFORDDI AROLYGWYR, AC ARWEINIAD I ARHOLWYR

6.1 HYFFORDDI AROLYGWYR

Polisi'r Brifysgol hon yw bod pob arolygwr ymchwil yn cael ei hyfforddi'n briodol. Mae dw y ran i'r hyfforddiant i arolygwyr ymchwil, sef A. i staff arolygu newydd, neu staff nad ydynt wedi arolygu myfyrwr ymchwil ers pum mlynedd neu fwy a B. i bob arolygwr (i gyfnewid arferion da a chael y w ybodaeth ddiweddaraf am ofynion y Brifysgol hon, y Cynghorau Ymchwil a'r QAA). Gw eler https://stafftraining.bis.aber.ac.uk/sd/list_courses.php i w eld pa w eithdai sydd yn cael eu cynnig.

- A Pan fo'r prif arolygwr ar absenoldeb ymchwil, bydd disgwyl iddynt barhau i w eithredu fel arolygwr. Efallai y bydd yr ail arolygwr neu unigolyn arall yn cymryd rhai o gyfrifoldebau'r prif arolygwr gan gynnwys y cyfarfodydd rheolaidd, cwblhau monitro a ffurflenni eraill, a darparu gofal bugeiliol. Gan gydnabod efallai nad oes gan yr ail arolygwr w ybodaeth mor farwlam y pwnc, bydd y prif arolygwr hefyd fel rheol yn darllen a rhoi sylw adau ar ddrafftiau o w aith a gyflwynir pan fydd ar absenoldeb ymchwil. Cydnabyddir fodd bynnag y gall natur yr absenoldeb ymchwil ei gwneud yn anymarferol i'r prif arolygwr ddychwelyd y gw aith o fewn y cyfnod arferol o dair wythnos. Mae'n bosibl y bydd modd i'r ail arolygwr ddarparu adborth yn gynt.
- B Pan fo'r prif arolygwr a'r ail arolygwr ar absenoldeb ar yr un pryd, dylai'r Adran wneud trefniadau i sicrhau bod y myfyrwr yn cael eu

goruchwyllo'n ddigonol. Gallai hyn olygu 3ydd cydw eithwrsydd â phrofiad perthnasol, neu drefniadau lle mae'r prif arolygwr a'r ail arolygwr yn cadw cyswllt goruchwyllo rheolaidd. Dylid trafod hyn â'r myfyrwr. Dylai'r trefniadau hyn gael cymeradw yaeth Pennaeth Ysgol y Graddedigion cyn i'r ddau aelod o staff gychwyn ar eu habsenoldeb ymchwil. Os bydd myfyrwr yn llunio drafft terfynol o'u gw aith cyn cyflwyno, bydd y prif arolygwr yn darllen a rhoi sylw adau ar y drafft ym mhob achos ac eithrio amgylchiadau eithriadol.

Mae'r Brifysgol hon yn annog arolygwr yr sy'n gweithio mew n cyrff eraill, ymmyd diwydiant neu mew n practis proffesiynol i gymryd rhan, lle bo'n briodol, yn yr hyfforddiant arolygu a gynigir gan y Brifysgol. Gofynnir i'r Cyfadranau roi enwau'r arolygwyr hynny i Ysgol y Graddedigion.

Mae cyfres o w eithdai mw y cynhwysfawr yn cael eu cyflwyno yn unol â chyfarwyddyd Cyngor y DU dros Addysg i Raddedigion, a all arwain at achrediad, ac anogir yr arolygwyr i gymryd rhan.

6.2 ARHOLI

Caiff yr arholwyr eu henwebu gan yr Adranau a'u cymeradwyo gan Bennaeth Ysgol y Graddedigion. Bydd Pennaeth Ysgol y Graddedigion yn sicrhau bod gan yr arholwyr yr allanol y ffocws disgyblaethol priodol a'r profiad priodol o arholi/arolygu myfyrwr ymchwil.

Bydd Ysgol y Graddedigion yn anfon y dogfennau hyn at y ddau arholwr:

- Copi o Reoliadau perthnasol y Brifysgol
- Y nodiadau i Arholwr yr Allanol a Mewnol ac i Gynllunwr yr a Chadeiryddion Byrddau Arholi Hefyd, caiff yr arholwr allanol gopi o'r:
  - Adran berthnasol o Lawlyfr Ansawdd Academiaidd y Brifysgol i Arholwyr Allanol

7.0 MONITRO CYNNYDD AC ASESU'N FFURFIOL

7.1 Y GOFYNION CYFFREDINOL WRTH FONITRO CYNNYDD

Yn Adran 4, fe amlinellwyd polisi'r Brifysgol ar arolygu, gan gynnwys rôl yr arolygwr wrth fonitro cynnydd, amlder y cyfarfodydd/cysylltiad â'r arolygwr ac isafswm y disgwyladau o ran cadw cofnodion.

Pwrpas monitro cynnydd (a, phan fo hynny wedi'i nodi, asesu darnau o w aith ysgrifenedig) yw sicrhau bod yr ymchwil yn cael ei gwneud yn unol â'r amserlen y cytunwydarni, a rhoi adborth i'r myfyrwr ar y meysydd y gellir eu gwella.

7.2 GOFYNION YR AROLYGWR

Bydd y myfyriwr a'r arolygwyr yn cwblhau ac yn llofnodi'r Adroddiad Monitro Blynnyddol (gw eler uchod), a bydd gofyn hefyd i Bennaeth yr Adran ei lofnodi er mw yn gallu argymhell, ar sail gw ybodaeth, a gaiff y myfyriwr barhau â'u hastudiaethau. Fe seilir argymhelliad yr arolygw r ar feini prawf yr adran ynghylch symud ymlaen, a chaiff ei w neud yng ngoleuni'r cyfarfodydd/trafodaethau rheolaidd sydd w edi'u cynnal rhwng y myfyriwr a'r arolygw r.

Er hynny, nid yw argymhelliad yr arolygw r yn benderfyniad terfynol, caiff yr argymhelliad ei anfon ymlaen i Bw yllgor Monitro Ymchw il y Gyfadran, a bydd hw nrrw , yn ei dro, yn adrodd i Bw yllgor Monitro Myfyriwr Ymchw il Ysgol y Graddedigion.

7.3 GOFYNION Y CYFADRANNAU

Bydd gan y Cyfadrannau bw yllgor ymchw il/uwchraddedig sydd â'i gylich gorchwyl yn cynnwys ystyried materion myfyriwr. Gellir dirprw yo i is-bw yllgor adrannol y gw aith o argymhell a gaiff myfyriwr symud ymlaen, neu fe ellir ei ystyried yn rhan o agenda gaeedig lle na chaiff cynrychiolwyr y myfyriwr ar y pw yllgor ymchw il fod yn bresennol. Rhaid i'r corff sy'n adolygu argymhellion yr arolygwyr w neud hyn:

- Dyfeisio dulliau priodol o w irio bod cynnydd boddhaol yn cael ei w neud, gan gynnwys cyfweiliadau, cyflwyniadau a sesiynau poster
- Adolygu goblygiadau moesegol prosiectau ymchw il y myfyriwr;
- Sicrhau bod y meini prawf o ran symud ymlaen w edi'u defnyddio;
- Adolygu argymhelliad yr arolygw r gan chw ilio, os yw'n briodol, am dystiolaeth ychwanegol;
- Gw neud argymhelliad terfynol i Bw yllgor Monitro Ymchw il y Gyfadran drw y lerw i'r rhestr o adroddiadau a ddarperir gan y Gofrestrfa Academaidd;
- Gallu cyflwyno tystiolaeth i Bw yllgor Monitro Ymchw il y Gyfadran ambob argymhelliad, yn arbennig os yw'r argymhelliad yn mynegi pryder ynghylch cynnydd y myfyriwr neu'n dweud na ddylid caniatáu i'r myfyriwr r barhau â'i

(h)astudiaethau.

- Cynorthw yo i adneuo traethodau ymchw il print yn Llyfrgell Genedlaethol Cymru a Llyfrgell Hugh Owen, a thraethodau ymchw il electronig ym Mhorth Ymchw il Aberystwyth (gw eler https://www.aber.ac.uk/en/media/departamental/informationsservices/pdf/theses/dept_workflow_english.pdf)

Bydd y symud ymlaen yn digw ydd o flwyddyn gofrestru i flwyddyn gofrestru, ond nid o flwyddyn gofrestru i gyfnod ysgrifennu.

Caiff cynnydd pob myfyriwr ei fonitro gan Bw yllgor Monitro Ymchw il y Gyfadran bob blwyddyn o leiaf.

7.4 HYSBYSU'R MYFYRIWR O'R ARGYMHELLIAD YNGHYLCH CYNNYDD

Bydd y penderfyniadau terfynol ynghylch achosion problemaig yn cael eu gw neud ym Mhw yllgor Monitro Myfyriwr Ymchw il Ysgol y Graddedigion, oni bai fod myfyriwr wedi ei eithrio; mew n achosion felly, dylai adrannau hysbysu'r myfyriwr o'r penderfyniad.

7.5 ISAFSWM AC UCHAFSWM

YMGEISYDDIAETHAU Isafsw m ymgeisyddiaeth yw'r cyfnod pryd y mae'n rhaid i'r myfyriwr fod wedi ymrestru'n fyfyriwr sy'n talu'r ffioedd llawn (gw eler Tabl 1 isod). Diw edd isafsw myr ymgeisyddiaeth yw'r dyddiad y disgwylir myfyriwr i gyflwyno'i draethaw d neu ei thraethaw d ymchw il arno. Ar ôl i isafsw myr ymgeisyddiaeth ddod i ben, dylai'r myfyriwr fod yn tynnu at ddiw edd y camau ysgrifennu.

Uchafsw myr ymgeisyddiaeth yw'r dyddiad diw ethaf y mae'n rhaid i'r myfyriwr fod wedi cyflwyno'u traethaw d ymchw il arno.

TABL 1 GRADD A DULL ASTUDIO	ISAFSWM Y CYFNOD TALU FFIOEDD/ CYFNOD Y COFRESTRIAD	TERFYN AMSER HWYAF / DYDDIADCAU AR GYFER CYFLWYNOR TRAETHAWD YMCHWIL
MPhil Amser llaw n Rhan- amser	1 flw yddyn 2 flynedd	2 flynedd* 4 mlynedd
PhD Amser llaw n Rhan-amser *	3 blynedd 2 flynedd	4 blynedd 3 blynedd
*(heb gyfnod praw f)		
Rhan-amser Rhan-amser *	5 mlynedd 3 blynedd	7 mlynedd 5 mlynedd
*(heb gyfnod praw f)		

7.6 NEWIDIADAU MEWN YMGEISYDDIAETH

Uwchraddio neu israddio

Un o'r dew isiadau sydd ar gael i arolygw yr yw aw grymu bod y myfyriwr yn trosglwyddo i gynllun arall, er enghraifft, uwchraddio o MPhil i PhD neu israddio o PhD i MPhil. Gellir gwneud hynny adeg llunio'r adroddiad blynyddol.

Sylwch mai dim ond yn ystod ymgeisyddiaeth y raddw reiddiol y gellir trosglwyddo o un cynllun i'r llall.

Newid y Modd Astudio o Amser Llawn i Ran-amser ac Fel Arall

Dylai myfyriwr sy'n dymuno newid eu dull astudio (h.y. newid o amser llawn i ran-amser neu fel arall), lenwi ffurflen Newid Cofrestrriad Uwchraddedig, sydd ar gael o'r Gofrestrfa Academaidd neu o <https://www.aber.ac.uk/cy/grad-school/forms-handbooks/>

Dim ond yn y cyfnod cyn tri mis olaf y cofrestrriad, h.y. yn ystod y cyfnod y mae ffioedd dysgu yn daladwy amdano, y gellir newid y dull astudio, ac fel rheol ni chaniateir newid yn ystod blwyddyn derfynol cofrestrriad ar gyfer PhD.

Tynnu'n Ôl

Os bydd myfyriwr yn dymuno atal ei (h)astudiaethau, bydd angen iddo/iddi ddilyn y

broses tynnu'n ôl ar-lein drwy'r Cofnod Myfyriwr.

• Tynnu'n Ôl Dros Dro

Mae tynnu'n ôl dros dro yn fodd i'r myfyriwr atal ei (h)astudiaethau yn y Brifysgol gan gadw'r dewis o ddychwelyd yn y dyfodol. I bob pwrpas, bydd amser yn sefyll yn ei unfan tra bydd y myfyriwr wedi tynnu'n ôl dros dro. Caiff cyfnod y cofrestrriad a dyddiad olaf cyflwyno'r traethawd ymchwil (uchafswm yr ymgeisyddiaeth) eu newid yn awtomatig yn unol â hynny. Ni all myfyriwr sydd wrthi'n ysgrifennu eu traethawd ymchwil (e.e. ym mhedw aredd flwyddyn eu PhD) dynnu'n ôl dros dro.

DS – pan fo gan fyfyrwr noddwr ariannol neu fenthyciad myfyriwr, rhaid ystyried goblygiadau tynnu'n ôl a'u trafod â'r hoi gw ybod i'r noddwr.

• Tynnu'n Ôl yn Barhaol

Gan nad yw tynnu'n ôl yn barhaol yn caniatáu i'r myfyriwr ddychwelyd at ei (h)astudiaethau, mae'n hanfodol cadarnhau bod y myfyriwr yn ymwbyddol o ganlyniadau hynny a'i fod/a'i bod yn gwbl bendant mai dyna y mae'n dymuno'i wneud.

Estyniadau

Gall adrannau ofyn am estyniad i ddyddiad cau graddau uwch os na all myfyriwr gyflwyno'u traethodau ymchwil i'w harholio fewn yr amser a ganiateir ar gyfer y rhaglen astudio. Er enghraifft, cyfnod y cofrestrriad i fyfyrwr sy'n gwneud PhD yn amser llawn yw pedair blynedd ar ôl dechrau'r rhaglen.

Cew ch ragor o fanylion yn Nhabl 1 (uchod).

Gellir caniatáu estyniad am resymau tosturiol, mew n achosion o salw ch annisgwyl, trafferthion difrifol yn y cartref, neu ymrwymadau proffesiynol gormodol, neu mew n achosion o broblemau ymchwil a oedd heb eu rhagweld ac y gellir dangos iddynt fod wedi amharu ar yr ymgeisydd. Rhaid cyflwyno achos llawn a rhesymedig, a'i ategu â thystiolaeth feddygol neu dystiolaeth annibynnol a phriodol arall ynghyd ag amserlen ar gyfer cwblhau. Rhaid cyflwyno datganiad clir sy'n dangos bod yr adran berthnasol wedi pwysu a mesur sefyllfa'r ymgeisydd o ganlyniad i'r

amgylchiadau esgusodol, a bod yr adran o'r farn bod yr estyniad y gofynnir amdano yn un priodol. Ni ddylid gofyn am estyniad os yw'r myfyriwr yn teimlo y gallai gyflwyno traethawd ymchwil o safon uwch pe câi ragor o amser. Dim ond pan na all myfyriwr, amreswm da, gyflwyno darn cyflawn o waith i'w arholi dylid gofyn am estyniad.

Mae gofyn i'r adran gyflwyno cais i Ysgol y Graddedigion gan gyplysu wrtho dystiolaeth ddogfennol sy'n dangos pam y gwneir y cais am estyniad. Bydd Pennaeth Ysgol y Graddedigion yn ystyried y cais ac yn cyfleu'r penderfyniad arno i'r adran (y mae'n rhaid iddi hysbysu'r myfyriwr ohono), y Gofrestrfa Academaidd, y Gyfadran berthnasol a'r Pwyllgor Graddau Ymchwil. **Mae'n hanfodol bod y rhain yn cael eu cyflwyno cyn gynted â phosibl ac yn arbennig eu bod yn cael eu cyflwyno cyn dyddiad cau'r myfyriwr. Gall methu â chyflwyno cyn y dyddiad cau olygu bod cais yn cael ei ystyried yn anghymwys.**

7.7 CYFLWYNO AC ARHOLI'R TRAETHAWD YMCHWIL

Cyn i'r Ymgeisydd Gyflwyno'r Traethawd Ymchwil

- Bydd yr ymgeisydd yn codi'r ffurflen Bwriad i Gyflwyno a'r Dogfennau Cyflwyno perthnasol o'r Gofrestrfa Academaidd neu'r Adran, neu ar <https://www.aber.ac.uk/cy/academic-registry/students/pq-issues/research/>
- Bydd yr ymgeisydd yn llenwi ei ran/ei rhan o'r Ffurflen Bwriad i Gyflwyno ac yn ei chyflwyno i'r Adran.
- Bydd yr adran yn llenwi i gw eddill y ffurflen Bwriad i Gyflwyno ac yn ei hanfon ymlaen i Ysgol y Graddedigion hyd at dri mis, ond **dim llai na phedair wythnos**, cyn i'r traethawd ymchwil gael ei gyflwyno. Mae'n hanfodol caniatáu o leiaf bedair wythnos gan fod rhaid cyflawni'r gw eithdrefnau isod cyn bod modd anfon y traethawd ymchwil i'w arholi:

i) Anfon copi o'r Ffurflen Bwriad i Gyflwyno at Bennaeth Ysgol y Graddedigion

Rhaid i Bennaeth Ysgol y Graddedigion gymeradw y'r Arholw (y'r Allanol a enw ebwyd (gweler 5.2)). Yna, bydd modd datrys unrhyw broblemcyn i'r ymgeisydd gyflwyno'r traethawd ymchwil.

ii) Cysylltu â'r Arholwr Allanol

Bydd yr adran yn gofyn yn anffurfiol os yw'r arholwr arfaethedig yn fodlon gwneud y gwaith. Bydd hefyd yn gwirio bod ganddynt hawliw eithio yn y DU, pan fo'n berthnasol. Pan fydd Pennaeth Ysgol y Graddedigion wedi cymeradw y'r enwebiad, cysylltir â'r Arholwr Allanol arfaethedig yn ffurfiol a gofynnir iddynt gadarnhau eu bod yn fodlon gwneithredu fel Arholwr Allanol a bod ei benodiad/ei phenodiad yn unol â'r rheoliadau. Dyma pryd yr anfonir ato/ati gopi o'r Canllawiau i Arholwyr Allanol ac o Reoliadau a Rheolau Sefydlog y Brifysgol. Nid yw'n ddigon i'r Arholwr Allanol gytuno'n anffurfiol â'r adran y bydd yn gwneithredu fel arholwr.

Mae'r gweithdrefnau hyn yn hanfodol ac ni ellir eu hochrgamu. Nid anfonir y traethawd ymchwil i'w arholi tan i bob un ohonynt gael ei chyflawni'n foddhaol.

Yr Ymgeisydd yn Cyflwyno'r Traethawd Ymchwil i'r Adran

Bydd yr ymgeisydd yn cyflwyno'r traethawd ymchwil i'r adran ar ffurf electronig ac mew n dau gopi papur **wedi'u rhwymo a'u cyflwyno yn unol â'r dogfennau cyflwyno**, ynghyd â'r dogfennau penodedig, h.y.

- ffurflen hysbysu ymgeisyddiaeth, wedi'u llenwi'n briodol
- 1 ddalen grynhoi rydd

Rhaid i draethawd ymchwil a gyflwynir naill ai mewn rhwymiad dros dro neu barhaol gynnwys yr elfennau hyn:

Y meingefn

- Cyfenw a llythrennau blaen enw'r ymgeisydd;
- Enw'r sefydliad;
- Y radd y cyflwynir y gwaith amdani.
- Teitl llawn (neu dalfyriad o deitl) y gwneithredu
- Blwyddyn ei Gyflwyno, e.e. 2019.

Datganiadau

(Fel y'u pennwyd yn y dogfennau cyflwyno).

- Rhaid iddynt fod wedi'u rhwymo yn y naill gopi a'r llall o'r traethawd ymchwil a rhaid i bob llofnod fod yn wreiddiol.

Crynodeb

(Fel y'i pennwyd yn y dogfennau cyflwyno).

Tudalen Deitl

- Teitl llawn y traethawd ymchwil
- Enw llawn yr ymgeisydd
- Y radd y cyflwynir y gwaith amdani, e.e. – Traethawd ymchwil a gyflwynir er mwyn bodloni'r gofynion ar gyfer gradd MPhil/PhD/DProf
- Enw'r sefydliad
- Y dyddiad
- Yr Adran (dewisol)

Cydnabyddiaethau (dew isol)

Tudalen Gynnwys

PWYSIG: Cyfrifoldeb yr Adran yw sicrhau bod y traethawd ymchwil wedi'i rwymo a'i gyflwyno'n gywir a bod y gwaith papur priodol wedi'i gynnwys CYN iddo gael ei anfon i Ysgol y Graddedigion. Os bydd unrhyw elfen ar goll, fe anfonir y traethawd ymchwil yn ôl i'r Adran i'w newid.

Crynodeb o'r canllawiau yw'r uchod ac ni ddylai gymryd lle'r wybodaetha geir yn y Dogfennau Cyflwyno. Osyw arolygwr/arholwr mewmol yn ansicr a yw traethawd ymchwil yn bodloni'r meini prawf cyflwyno, dylai droi at Gyfarwyddwr Astudiaethau Uwchraddedig y Gyfastron. Bydd ganddo/ganddi gopiâu o'r fersiynau diweddaraf o'r Dogfennau Cyflwyno a'r canllawiau.

Cyfrifoldeb yr Adran hefyd yw cadw cofnod cywir o'r union ddyddiad y cyflwynwyd y traethawd ymchwil i'r Adran, a rhoi anfoneb a stamp dyddiad arni i'r ymgeisydd. Bydd yr Adran yn anfon y ddau gopi o'r traethawd ymchwil, a gw aith papur yr ymgeisydd, i Ysgol y Graddedigion ynghyd â'r ffurflen Manylion Cyflw yno Traethodau Ymchwil. Dylid hefyd gynnwys y ffi berthnasol ar gyfer ymgeisydd staff neu, os yw'n briodol, lythyr oddi w'rth Bennaeth yr Adran i gadarnhau y bydd yr Adran yn talu, a nodi'r codau cyllid perthnasol.

Gweinyddiaeth Ysgol y Graddedigion

Anfonir y traethawd ymchwil at yr Arholwr Allanol gyda...

- Llythyr cyflwyno
- Ffurflen Adroddiad a Chanlyniad (amgaeir y Nodiadau i Arholwr yr Allanol a Mewnol)
- Copi o ffurflen Hysbysiad o Ymgeisyddiaeth y myfyriwr
- Ffurflen gais am dreuliau, nodiadau am hawlio costau, rhestrio w'estai, ac ati

Rhoddir gw ybod trwy lythyr i Gydgysylltydd Arholi'r traethawd ymchwil adrannol ac i'r ymgeisydd pryd yr anfonwyd y traethawd i'w arholi.

Arholi'r Traethawd Ymchwil

Ni ddylai'r broses arholi, gan gynnwys yr arholiad llafar, gymryd mwy na 12 w ythnos ar ôl i'r arholwyr gael y traethawd ymchwil.

Yr Arholiad Llafar

Mae hyn yn orfodol i bob myfyriwr DProf, PhD ac MPhil. Rhaid i'r adran drefnu'r arholiad llafar a rhoi gw ybod i Ysgol y Graddedigion am y dyddiad er mwyn gallu rhoi y wybodaeth ar gofnod y myfyriwr.

Adroddiad a Chanlyniad

Ar ddiwedd y broses arholi, rhaid i'r Bwrdd Arholi benderfynu a ddylid dyfarnu'r cymhwyster i'r ymgeisydd. Bydd penderfyniad y Bwrdd yn derfynol ac

ni fydd modd ei newid yn ddiweddarch.

Os yw'r ymgeisydd yn llwyddiannus

Gweithredu gan yr Adran

- Os yw'r Bwrdd Arholi yn mynnu bod yr ymgeisydd yn gw neud mân newidiadau, bydd yr Adran yn sicrhau y cânt eu cwblhau cyn pen 4 w ythnos neu 6 mis ar ôl yr arholiad llafar, gan ddibynnu ar argymhelliad y bwrdd arholi. Noder y bydd gofyn i ymgeiswyr na fydd yn cwblhau'r newidiadau o fewn yr amser a ganiateir dalu'r ffi ailgyflwyno llawn.
- Yr Adran sy'n sicrhau bod y traethawd ymchwil wedi'i rwymo'n barhaol yn unol â rheoliadau'r Brifysgol a bod y copiau ohono wedi'u rhoi yn llyfrgelloedd (gw eler isod) a bod copi electronig o fersiwn derfynol y traethawd yn cael ei adneuo ym Mhorth Ymchwil Aberystwyth. Os cymeradwywyd gwahardd mynediad i'r traethawd rhaid i'r Adran hysbysu'r llyfrgelloedd a'r Cadw rfa.
- Llenw i'r ffurflen Cadarnhau'r Adroddiad a'r Canlyniad gan gynnwys pob llofnod.
- Anfon ffurflen yr Adroddiad a'r Canlyniad (wedi'i llofnodi gan yr aelodau o'r bwrdd arholi) a ffurflen Cadarnhau'r Adroddiad a'r Canlyniad i Ysgol y Graddedigion.

DS. Dylai'r Adran anfon ffurflen yr Adroddiad a'r Canlyniad i Ysgol y Graddedigion cyn gynted â phosibl wedi'r arholi. Ni ddylid aros i bob cywiriad gael ei wneud. Bydd ffurflen canlyniad dros dro yn cael ei chyflwyno i'r myfyriwr ar ddiwedd yr arholiad llafar a dylid anfon copi ohoni i Ysgol y Graddedigion.

Gweithredu gan Ysgol y Graddedigion a'r Gofrestrfa Academaidd

Ar ôl i'r gw aith papur gyrraedd o'r Adran:

- Gwneir y gwiriad ariannol terfynol drwy hollr Swyddfa Gyllid
- Hysbysir yr ymgeisydd o'r canlyniad yn ysgrifenedig
- Anfonir copi o'r Cyd-Adroddiad at yr ymgeisydd os gofynnir amdano.

Os yw'r ymgeisydd yn aflwyddiannus

Gweithredu gan yr Adran

- Rhaid i'r myfyriwr gael sylwadau clir ac ysgrifenedig ar y pwntiau a oedd, ym marn yr arholwr, yn cyfiawnhau'r penderfyniad i fynnu bod rhaid ailgyflwyno'r traethawd ymchwil. Y Cadeirydd sy'n gyfrifol am gasglu'r sylwadau a sicrhau eu bod yn cyrraedd yr ymgeisydd. Yna, mae rheidrw ydd ar y myfyriwr i sicrhau bod y traethawd ymchwil a ailgyflwynir yn rhoi sylw clir i'r pwntiau hynny.
- Anfonir ffurflen yr Adroddiad a'r Canlyniad (wedi'i llofnodi gan aelodau o'r bwrdd arholi) i Ysgol y Graddedigion yn syth ar ôl yr Arholiad Llafar.

Gweithredu gan y Gofrestrfa Academaidd

- Hysbysir yr ymgeisydd o'r canlyniad yn ysgrifenedig

Ailgyflwyno

Cyn Ailgyflwyno

- Bydd yr ymgeisydd yn casglu ac yn llenw i ffurflen 'Bwriad i Gyflwyno' a'r Dogfennau Cyflwyno perthnasol fel y nodwyd uchod.
- Bydd yr Adran yn llenw i ei hadran hi o'r ffurflen ac yn ei hanfon i Ysgol y Graddedigion unwaith eto, a hynny o leiaf bedair wythnos cyn ailgyflwyno'r traethawd ymchwil, amyr un rhesymau ag uchod.
Rhaid defnyddio'r un arholwyr onid oes rheswm dilys dros beidio â gwneud hynny. Os oes rheswm dilys, dylai'r Adran ei nodi mew n llythyr cyflwyno ac anfon y llythyr hwnnw gyda'r ffurflen Bwriad i Gyflwyno.
- Bydd Ysgol y Graddedigion yn cysylltu â'r Arholwr Allanol unwaith eto er mwyn iddynt fod yn barod ar gyfer dyfodiad y traethawd ymchwil.
Yr Ymgeisydd yn Cyflwyno'r Traethawd Ymchwil
- Caiff yr Adran ddau gopi o'r traethawd ymchwil sydd wedi'i ailgyflwyno. Bydd yn gwirio'u bod wedi'u rhwymo ac wedi'u cyflwyno'n gywir ac yn cynnwys yr elfennau cywir a nodwyd uchod.
- Bydd yr Adran yn anfon i Ysgol y Graddedigion:

- 2 gopi o'r traethawd ymchwil
- 2 gopi o'r ffurflen Hysbysiad o Ymgeisyddiaeth
- Taflen grynhoi rydd
- Ac yn sicrhau bod unrhyw daliad ailgyflwyno angenrheidiol yn cael ei anfon i'r Swyddfa Ffioedd

DS. Gellir cael manylion y ffioedd ailgyflwyno diweddaraf o'r Gofrestrfa Academaidd.

Bydd Ysgol y Graddedigion yn anfon y traethodau ymchwil at yr arholwr ac yn hysbysu'r Cydgysylltydd Arholi, a'r Ymgeisydd fel o'r blaen.

Ail arholi

Dylid cynnal arholiad llafar. Gellir ei hepgor os yw'n amlwg bod yr ymgeisydd wedi pasio neu o dan amgylchiadau eithriadol.

Ar ôl i'r arholi gael ei gwblhau, bydd yr adran yn anfon ffurflen yr Adroddiad a'r Canlyniad i Ysgol y Graddedigion.

Os bu'r ymgeisydd yn llwyddiannus, bydd y Gofrestrfa Academaidd yn cynnal gwiriadau ariannol, yn casglu'r gwai aith papur fel uchod.

7.8 Y TRAETHAWD YMCHWIL

Ar ôl i'r broses arholi gael ei chwblhau ac os bu'r ymgeisydd yn llwyddiannus, cyfrifoldeb yr adran yw sicrhau y caiff y copïau o'r traethawd sydd wedi'u cywiro'n llawn, wedi'u rhwymo'n barhaol ac wedi'u cyflwyno yn unol â rheoliadau'r Brifysgol eu hanfon i'r manau hyn:

- Un copi i Lyfrgell Genedlaethol Cymru
- Un copi i lyfrgell Prifysgol Aberystwyth

a bod un copi electronig o fersiwn derfynol y traethawd yn cael ei adneuo yng Nghadw'rfa Ymchwil Sefydliadol y Brifysgol (Porth Ymchwil Aberystwyth).

Ers 2011, mae'r Brifysgol yn gofyn i fyfyrwyr gyflwyno copi electronig o'r traethawd ymchwil ar ffurf addas i'w gyhoeddi ar Borth Ymchwil Aberystwyth. Dylai hwn fod yn ffeil sengl, a dylid nodi'n glir bod unrhyw nodiadau (e.e. lliniau digidol o arddangosfa) yn perthyn i'r traethawd ymchwil hwnnw. Dylid hefyd cynnwys ffurflen ddatganiad wedi'i llofnodi gan yr awdur ac aelod o staff uwch yn yr adran (mae'r ffurflen ddatganiad ar gael yma:

<https://www.aber.ac.uk/cy/is/help/postgrads/theses-guidance/>). Cyfrifoldeb y myfyrwr yw sicrhau ei fod/bod wedi cael caniatâd hawlfraint am yr holl ddeunydd perthnasol mew n traethawd ymchwil cyn ei gyflwyno i Borth Ymchwil Aberystwyth. O dan amgylchiadau eithriadol, gall myfyrwr ddewis peidio â chyflwyno gwai i Borth Ymchwil Aberystwyth. Gall myfyrwr yr arlywodraeth PhD Ysgrifennu Creadigol ddewis peidio â chyflwyno yn awtomatig, ond os hoffent gyflwyno eu gwai i Borth Ymchwil Aberystwyth, mae modd iddynt wneud hynny. Os oes gennych unrhyw ymholiadau ynglŷn â chyflwyno copi electronig i Borth Ymchwil Aberystwyth cysylltwch â Gwasanaethau Gwybodaeth.

DS. Rhaid i nodiadau neu sylwadau myl-y-ddalen a wnaed gan yr arholwyr gael eu dileu cyn rhoi'r copi ar adnau yn y llyfrgelloedd neu ei anfon yn ôl at yr ymgeisydd.

8. APELIADAU, CWYNIION AC YMDDYGIAD ACADEMAIDD ANNERBYNIOL

8.1 APELIADAU

Bydd gan bob ymgeisydd yr hawl i apelio yn erbyn penderfyniad yr arholwr fel y nodir yn y Weithdrefn Apeliadau Academaidd Ymchwil Uwchraddedig sydd ar gael o'r Gofrestrfa Academaidd <https://www.aber.ac.uk/cy/academic-registry/students/pg-issues/research/>. Rhaid cyflwyno'r apel ar bapur i'r Gofrestrfa Academaidd cyn pen ugain mis ar ôl i'r ymgeisydd gael ei hysbysu'n swyddogol o ganlyniad yr arholiad, a hynny am un neu ragor o'r rhesymau canlynol:

- Diffygion neu afreoleidd-dra yn y ffordd y cynhaliwyd yr arholiad;
- Amgylchiadau personol eithriadol a effeithiodd ar berfformiad yr ymgeisydd ac na allai'r ymgeisydd roi gwibod amdanynt, am resymau da, i'r Bwrdd Arholi cyn iddo gyfarfod;
- Tystiolaeth o ragfarn, gogwydd, neu asesu annigonol gan un neu ragor o'r arholwr;
- Arolygu annigonol na roddwyd gwybod amdano'n gynharach am resymau eithriadol.

Ni dderbynnir apeladau sy'n amau barn academaidd yr arholwr.

8.2 CWYNIION

Mae gan y Brifysgol drefn gwyno ffurfiol a nodir yn y Weithdrefn Gwyno i Fyfyrrwyr sydd wedi'i chyhoeddi ar y we:

<https://www.aber.ac.uk/cy/regulations/complaints/complaints-procedure/>

Os oes gan fyfyrwr ymchwil gw yniion neu achw yniadau am y Brifysgol, dylent fynd â hwy, yn y lle cyntaf, at eu harolygwyr. Os na ellir eu datrys ar y lefel honno, dylai myfyrwr fynd at Gyfarwyddwr Astudiaethau Uwchraddedig eu Hadran/Cyfadran. Os na ddatrysir y sefyllfa ar y lefel honno, neu os nad yw hynny'n ymarferol, gall myfyrwr fynd â'u hachos at Bennaeth Ysgol y Graddedigion.

Ar ôl dihyssbyddu'r holl w eithdrefnau mew nol, gall ymgeisydd gyflwyno cw yn i Swyddfa'r Dyfamwr Annibynnol (yr OIA). Rhaid cyflwyno unrhyw gwyn o'r fath drwy lenwi ac anfon Ffurflen Gais y Cynllun, ynghyd â'r holl w ybodaeth berthnasol, i Swyddfa'r Dyfamwr Annibynnol cyn pen deuddeg mis ar ôl y dyddiad ar y *Llythyr Cwblhau Gweithdrefnau* oddi wrth y Brifysgol ynghylch cwblhau'r gw eithdrefnau mew nol. Gellir cael copi o Ffurflen Gais y Cynllun gan y Gofrestrfa Academaidd neu ei lw ytho i lawr o wefan Swyddfa'r Dyfamwr Annibynnol, sef

www.oiahe.org.uk

8.3 YMDDYGIAD

ACADEMAIDD

ANNERBYNIOL (Gweler uchod hefyd)

Ymddygiad annerbyniol yw'r weithred o sicrhau mantais na chaniateir mohoni er mw yn sicrhau canlyniad gw ell na'r hyn y gallai unigolyn ei sicrhau fel arall. Llên-ladrad yw'r weithred o ddefnyddio gwaith rhyw un arall gan fwriadu twyllo. Nid yw unrhyw ymdrech ddeallusol yn gwblw reiddiol. Bydd hyd yn oed y meddyliau mw yaf gw reiddiol yn dibynnu ar syniadau a darganfyddiadau eu rhagflaenwyr. Yn wir, un o feini prawf bodloni'r safonau angenrheidiol ar gyfer dyfamu graddau ymchwil yw'r gallu i berthnasu canlyniadau astudiaeth â'r corff cyffredinol o w ybodaeth yn y pwnc. Dylai arolygwyr gynnig cyngor ynghylch cynnwys cyfeiriadau priodol, gw neud nodiadau, a'r gw eithdrefnau o ran llyfryddiaeth ac erwi dogfennau.

Mae gw eithdrefn y Brifysgol ar gyfer ymdrin â chamymddw yn mew n gwaith ymchwil, gan gynnwys ymddygiad academaidd annerbyniol a llên-ladrad, i'w gw eld yn <https://www.aber.ac.uk/cy/academic-registry/handbook/regulations/uap/>

9.0 MONITRO ANSAWDD A SAFONAU

9.1 STRWYTHURAU SICRHAU ANSAWDD

Dyma'r cyrff sy'n arolygu ymgeisyddiaethau am raddau ymchwil ar hyn o bryd:

Rôl yr Arolygwr wrth Sicrhau Answadd

Y prif arolygwr sy'n gyfrifol am hwy luso cynhyrchu gwaith o safon gan y myfyriwr ymchwil ac am feithrin ymw ybyddiaeth y myfyriwr ymchwil o gyfrifoldeb personol dros ansawdd ei (h)ymchwil.

Rôl y Gyfadran a'r Adran wrth Sicrhau Answadd Yr arolygwr sy'n gyfrifol am adrodd ar gynnydd i'r pw yllgor adrannol neu gyfadranol perthnasol, a'r pw yllgor hwnnw sy'n darparu rhywfaint o elfen allanol a sicrw ydd safonau yn y maes ac ar draws yr arolygwyr. Caiff pryderon na all yr adran neu'r gyfadran roi sylw iddynt eu cyfeirio i sylw Pwyllgor Monitro Myfyrwyr Ymchwil Ysgol y Graddedigion.

Pwyllgorau Monitro Ymchwil y Gyfadran

Y pw yllgorau hyn sy'n gyfrifol am fonitro cynnydd uwchraddedig ymchwil, ac am gyflwyno adroddiadau i Bwyllgor Monitro Myfyrwyr Ymchwil Ysgol y Graddedigion.

Pwyllgor Monitro Myfyrwyr Ymchwil Ysgol y Graddedigion

Mae Pwyllgor Monitro Myfyrwyr Ymchwil Ysgol y Graddedigion yn gw neud penderfyniadau ar gynnydd myfyrwyr ar sail argymhellion Cyfadranau. Mae'n adrodd i'r Pwyllgor Graddau Ymchwil.

Bwrdd Astudiaethau Datblygu Ymchwilwyr

Y bwrdd hwn sy'n gyfrifol am ddatblygu hyfforddiant ymchwil ac ef yw'r bwrdd arholi ar gyfer y modiw lû hyfforddiant ymchwil.

Y Gofrestrfa Academaidd

Y Gofrestrfa sy'n darparu mew nbwn i'r pw yllgorau uchod ac yn gw eithredu fel storfa i reolau, rheoliadau ac arferion y Brifysgol.

Y Pwyllgor Graddau Ymchwil

Y Pwyllgor hwn sy'n goruchwylio gwaith y pw yllgorau uchod, gan fonitro ymgeisyddiaethau am raddau ymchwil o'r cofrestru hyd yr arholi. Bydd yn adrodd i'r Bwrdd Academaidd ar gynnydd academaidd a materion ansawdd.

9.2 Y GWETHGAREDDAU SICRHAU ANSAWDD PENODOL A GYFLAWNIR GAN Y PWYLLGOR GRADDAU YMCHWIL

Materion Cyffredinol a Nodir gan Arholwyr Allanol Bydd y Gofrestrfa Academaidd yn adolygu adroddiad yr Arholwr Allanol ar gyfer materion cyffredinol ac yn tynnu sylw'r Pwyllgor Graddau Ymchwil atynt i'w trafod a gweithredu arnynt, os yw hynny'n briodol. Ymdrinnir hefyd â materion penodol sy'n achosi pryder.

Monitro Cyfraddau Cyflwyno a Chwblhau

Bydd y Pwyllgor Graddau Ymchwil yn monitro'r cyfraddau hyn ledled y Brifysgol a gall fynnu bod adrannau sy'n syrthio islaw'r meincnodau yn

cyflwyno'u cynllun i roi sylw i'r anawsterau. Bydd y Pwllgor Graddau Ymchwil hefyd yn ystyried a oes unrhyw faterion cyffredinol y bydd angen i'r sefydliad roi sylw iddynt er mwyn gwella'r cyfraddau cyflwyno a chwblhau.

Bob blwyddyn gofynnir i PA gwblhau arolwg cyflwyno drwy Je-S ar gyfer pob myfyriwr sy'n cael ei noddi gan UKRI a gallai'r cyfraddau cwblhau hyn effeithio ar gyllid gan UKRI i'r dyfodol.

Ystyried Adborth y Myfyrwyr

Dylai sylwadau'r myfyrwyr gael eu cyflwyno mewn tair prif ffordd:

- Drwy'r arolygwr – pryderon uniongyrchol am yr arolygu a'r cyfleusterau;
- Drwy'r Adran/Cyfadrannau – oes oes unrhyw broblemau ag arolygu neu faterion eraill nad yw'r myfyriwr yn teimlo y gall eu codi â'r arolygwr.
- Drwy gynrychiolydd y myfyrwyr – i godi materion mwy cyffredinol eu natur gyda'r adran a/neu Grŵp Ymgynghorol y Myfyrwyr Ymchwil.

Cyfrifoldeb yr arolygwr yw tynnu sylw'r adran at y materion y mae'r myfyriwr wedi'u codi'n uniongyrchol gydag nhw, ac ymateb iddynt, gan roi gwibod i'r myfyriwr am ganlyniadau'r camau y mae'r adran wedi'u cymryd.

Ar lefel fwy cyffredinol, caiff sylwadau'r myfyrwyr hefyd eu cyflwyno mewn amrywiaeth o ffyrdd:

- Drwy roi gwibod ambryderon/cwunion uniongyrchol i'r Adran/y Gofrestrfa Academaidd/Ysgol y Graddedigion
- Drwy gynrychiolwyr y myfyrwyr ar Bwyllgorau Ymgynghorol Myfyrwyr/Staff yr adrannau
- Drwy sylwadau Grŵp Ymgynghorol Myfyrwyr Ymchwil y Brifysgol, sy'n adrodd yn uniongyrchol i'r Pwllgor Graddau Ymchwil.

Ystyried Enwbiadau ar gyfer Arholwyr

Allanol/Arolygwyr Allanol

Caiff pob enwbiad ar gyfer arholwr allanol ac arolygwr yr ei anfon drwy Ysgol y Graddedigion i Bennaeth Ysgol y Graddedigion. Bydd Pennaeth Ysgol y Graddedigion yn adolygu'r enwbiad i benderfynu a yw'n cydymffurfio â meini prawf penodi y Brifysgol. Bydd Pennaeth Ysgol y Graddedigion hefyd yn ystyried pariad yr arholwyr mewn nol ac allanol a chadeirydd i sicrhau bod y bwrd arholi'n gytbwys ac â'r profiad angenrheidiol. Er enghraifft, os yw'r arholwr allanol yn ymarferydd neu â llai o brofiad nag arfer er mwyn sicrhau ymdriniaeth briodol o bwnc, disgwylir i'r arholwr mewn nol fod â phrofiad arholi mwy sylweddol. Gallai Pennaeth Ysgol y Graddedigion ofyn am ragor o wybodaeth am yr arholwr cyn cymeradwyo.

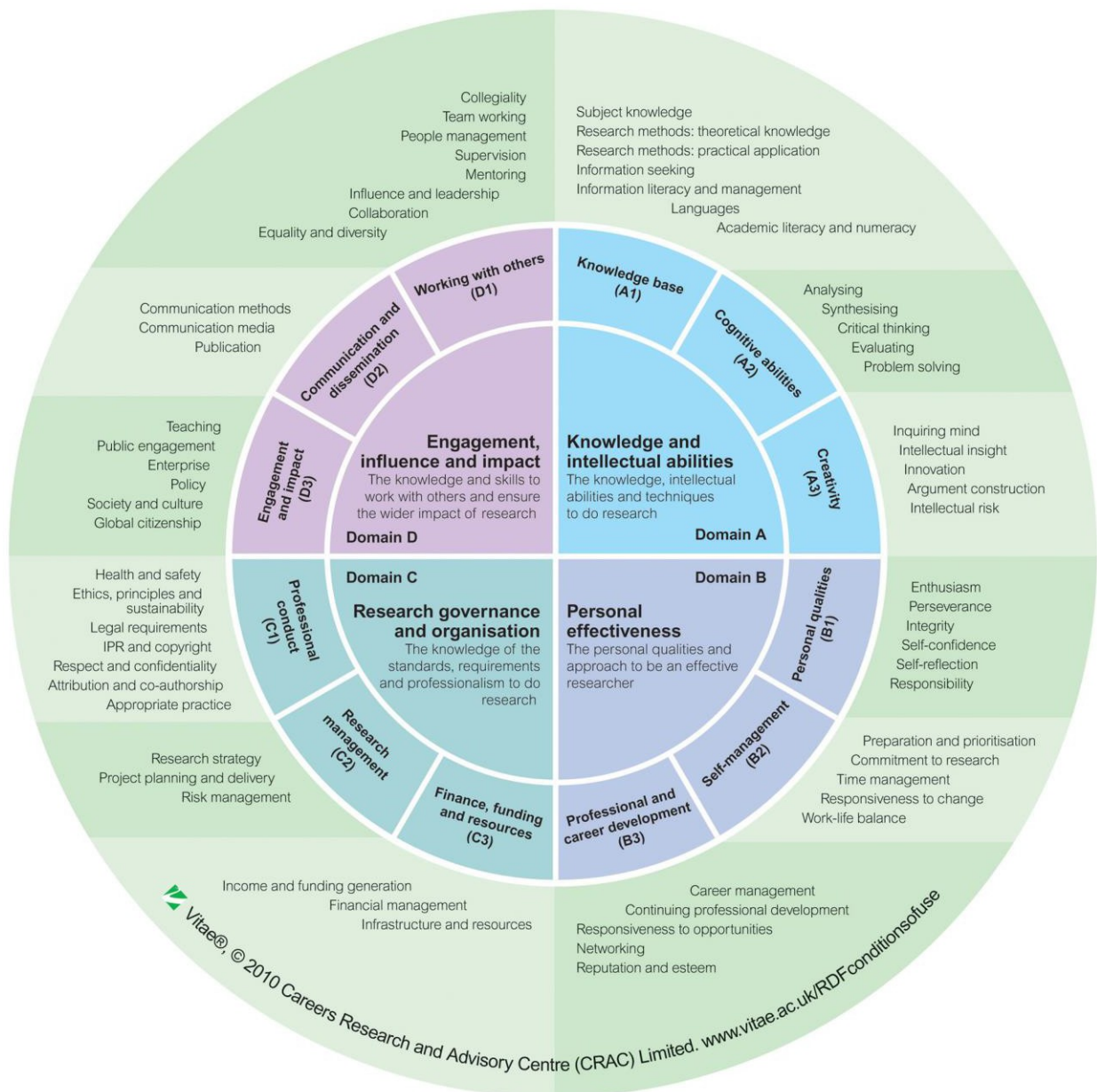
Atodiad 1

Fframwaith Datblygu Ymchwilwyr

Yn 2001 cyhoeddodd y Cynghorau Ymchwil Gyd-Ddatganiad Sgiliau yn disgrifio'r sgiliau y dylai myfyrwyr ymchwil fod yn meddu arnynt neu'n eu datblygu. Mae'r rhain yn cynnwys ystod o sgiliau trosglwyddadwy yn ychwanegol at y sgiliau ymchwil sy'n gysylltiedig â chwblhau traethawd hir. Credir bod datblygiad y sgiliau hyn yn rhan hanfodol o'r profiad o fod yn uwchraddedigion ymchwil. Y mae'r Datganiad Datblygu Ymchwilwyr, a'r Fframwaith 2010 cysylltiedig, yn esblygiad o'r JSS ac yn dangos ystod yr wybodaeth, y sgiliau, yr ymddygiad a'r nodweddion personol sydd eu hangen, ym marn y Cynghorau Ymchwil, i fod yn ymchwilydd ac yn weithwr effeithiol mewn byd sy'n cael ei yrru gan gynhyrchu gwybodaeth a dyfeisgarwch. Gall y sgiliau hyn fod yn bresennol wrth ddechrau ar radd ymchwil, gallant gael eu dysgu yn benodol, neu eu datblygu yn ystod cwrs yr ymchwil.

Y mae'r Fframwaith Datblygu Ymchwilwyr yn disgrifio'r sgiliau a'r nodweddion sydd gan ymchwilydd llwyddiannus ac yn eu hannog i anelu am ragoriaeth trwy lefelau uchel o ddatblygiad. Y mae'r fframwaith yn ddull newydd cynhwysfawr o wella gyrfaoedd ymchwilwyr. Cafodd ei ddatblygu gan ymchwilydd ar gyfer ymchwilydd, mewn ymgynghoriad â chyflogwyr academiaidd ac an-academiaidd.

Y mae'r Fframwaith Datblygu Ymchwilwyr yn sail i Raglen Hyfforddi Sgiliau Uwchraddedigion Prifysgol Aberystwyth ac mae'r cyrsiau a gynigir yn eddi eu grwpio yn ôl y sgiliau a nodir ym Meysydd y Fframwaith Datblygu.

Atodiad 2

Cofnod Arolygu

ENWR MYFYRWYR:

ENWR AROLYGWR:

DYDDIAD AROLYGU:

ADOLYGU CYMNYDD A CHRYNODEB O'R ADBORTH:

PYNCIAU A DRAFODWYD:

CAMAU Y CYTUNWYD ARNYNT CYN Y CYFARFOD AROLYGU NESAF:

ASESU ANGHENION HYFFORDDIANT YMCHWIL NEU DDA TBLYGIAD PERSONOL:

DYDDIAD Y CYFARFOD AROLYGU NESAF:

LLOFNOD Y MYFYRWYR:

DYDDIAD: